Z OBSAHU

Prošli ohněm 2

Na armádu je spolehnutí 5

Rytíř boje a života 6

Čerpají i z minulosti 10

Outsourcing je jen jedno řešení 14

Královnou Azalea byla Paulina Gretzky 34

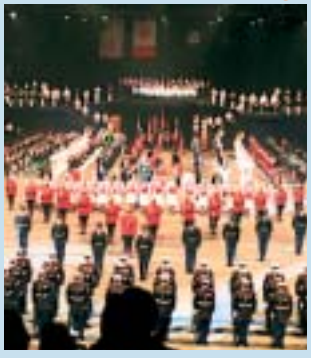

NA MUŠCE

„Bitva to byla dlouhá. Kdo vyhrál? Poviš?“ ptá se indiánský otec svého syna Toppera Harleye ve známé komedii z prostředí amerického vojenského letectva. „Nepochybuj! To my!“ odpovídá mu Topper.
Také u nás to byla bitva dlouhá, ale na rozdíl od Chlupaté pacičky já takhle jednoznačně výsledky letošních parlamentních voleb zhodnotit nemohu. Vím však, že v ní padaly „žhavé výstřely“ a bylo to určitě nejemotivnější a nejtvrdší volební klání v polistopadové historii. Dokonce i v naší vesnické hospůdce, kde se o politice jinak striktně mlčí, tentokrát vířily politické vášně. Naštěstí ve volební místnosti nikdo z kamarádů nezemřel.
Těm emocím se ostatně není co divit. I mne občas dokázala předvolební kampaň pěkně nadzvednout. Třeba když jsem v jedněch okresních novinách četl zamyšlení, v němž jeho autor nabízí českým politikům několik řešení. Posuďte sami: „Okamžitě vyřešit zdravotnictví. Zlikvidovat zadluženost a nastolit pevný, lidský systém vyhovující pro všechny. Peníze na to vzít z armády. Nekupovat za 23 miliard žádná obrněná vozidla. Třináct miliard dát na nemocnice, pět miliard na pomoc a zachování podniku Aero Vodochody. Vzduch je naše moře, ne? Posledních pět miliard, za ty udělají našim vojákům obrněná autíčka v proslaveném podniku Tatra. A budou to určitě ty nejlepší. Stáhnout naše vojáky ze zahraničních misí a ať pomáhají za své platy třeba právě v nemocnicích. Můžou též pomáhat na silnicích jako kontroly, vždyť silnice jsou krutou pokračující válečnou zónou.“
Co k tomu dodat? Snad jen přání, aby v Česku v této bitvě vyhrál zdravý rozum.

Ladislav Lenk

Areport

Čtrnáctideník Ministerstva obrany ČR

Vydává MO ČR – AVIS
Rooseveltova 23
161 05 Praha 6
IČO 60162694

Řízením redakce pověřen
Ladislav Lenk

Redakce:
Rooseveltova 23
161 05 Praha 6
Telefony:
973 215 931
973 215 916
Fax: 973 215 933
E-mail:
areport@centrum.cz

Jazyková úprava:
Vlasta Kohoutová

Grafická úprava:
Andrea Bělohlávková

V jednotkách ozbrojených sil rozšiřuje AVIS
Rooseveltova 23
161 05 Praha 6
Oľga Endlová
tel. 973 215 563

Tisk:
INTEGRAF, s. r. o., Náchod

Číslo indexu: 45 011
ISSN 1211-801X
Evidenční číslo:
MK ČR E 5254

Foto na titulní straně:
Jan Kouba

Uzávěrka čísla:
24. 5. 2006

Toto číslo vyšlo dne:
12. 6. 2006

PROŠLI OHNĚM

Během přípravy na misi KFOR 71. mechanizovaný prapor nacvičoval novou taktiku aktivního odporu při zvládání davu

Text a foto: Vladimír MAREK

Muž v maskáčích měl u nohou bednu molotovových koktejlů. Popadl jednu z láhví, zapálil ji a obloukem hodil mezi postupující těžkooděnce. Rozbila se o asfalt přímo uprostřed sevřeného tvaru vojáků s plastovými štíty. Směs benzinu a nafty začala prudce hořet.

Plameny šlehaly vojákům až po ramena a olizovaly speciální ochranné prostředky, kterými byli muži vybaveni. Vše vypadalo až příliš opravdově a nebezpečně. Přesto se jednalo pouze o speciální přípravu vojáků na zvládání davu, kterou absolvovali před nasazením hranického 71. mechanizovaného praporu do mise KFOR. „Jde nám o to, aby vojáci dokázali překonat psychické zábrany, které může mnohým způsobovat právě oheň," řekl nám velitel praporu a zároveň budoucího 9. kontingentu sil KFOR major Pavel Lipka. Že je takováto na první pohled dosti tvrdá výcviková metoda velice účinná, nám potvrdili i vojáci, kteří byli zkoušce vystaveni. „Podobné zaměstnání jsme měli již minulý týden, takže tentokrát to bylo o poznání snadnější. Člověk již věděl, do čeho jde. Největší strach totiž máte z neznámého," řekl nám podpraporčík Petr Havelka. „Bezprostředně po dopadu láhve jsme cítili intenzivní teplo, popáleniny nám ale nehrozily. Kryla nás totiž speciální výstroj. Navíc každý z vojáků má při nasazení v kapse malý hasicí přístroj."

NÁCVIK PSYCHOSTRESŮ

Tento praktický test psychické odolnosti byl pouze jedním z mnoha, které během přípravy na misi v Kosovu vojáci 71. mechanizovaného praporu absolvovali. „Ve spolupráci s psychologkou našeho praporu a 7. brigády organizujeme nejrůznější zaměstnání zaměřená jak na psychologii davu, tak i na zvládání vlastních emocí vojáků nasazených v krizových situacích," řekl nám major Lipka. Jedná se o teoretická i praktická zaměstnání. Například ve spolupráci s Vojenskou nemocnicí v Olomouci navštívili vojáci pitevnu. „Jde nám o to, aby si vojáci uvědomili, že se mohou dostat do situace, kdy budou nuceni zachraňovat lidské životy. Podobnými psychostresy se snažíme připravit je na takovouto situaci a zvyšovat tak jejich psychickou odolnost," vysvětlil nám velitel praporu. Zařazení celé řady nových prvků do přípravného výcviku pro nasazení v Kosovu má hned dvě příčiny. Právě 7. mechanizovaná brigáda dlouhodobě spolupracuje s Policií České republiky. V minulosti například policejní odstřelovači organizovali výcvik přesných střelců jednotlivých praporů. Policisté také mají například se zvládáním davu či některými dalšími spíše policejními aspekty výcviku, který je zaměřen na nasazení v misi KFOR, mnohem větší zkušenosti. Navíc právě příslušníci 7. mechanizované brigády vědí poměrně přesně, co všechno je může v Kosovu čekat. Mnozí z nich totiž již tuto misi absolvovali v roce 2004 právě v době tehdejších nepokojů. A tak kromě čtyřiceti vojáků připravovaných na potlačování davu vyčlenili například dalších třicet pro průzkumné a zpravodajské operace. „Dříve tyto úkoly plnilo pouze jedno družstvo. Právě na základě zkušeností, které jsme získali, jsme se rozhodli tuto oblast posílit. Jedná se o neoficiální iniciativu našeho praporu," upřesnil major Lipka.

PÍSTY PROTI DAVU

To už se ale výcvikové zaměstnání přesouvá do nedalekého kasárenského parku. Proti sobě postupují dvě zhruba stejně početné skupiny vojáků. Úkolem jedné je imitovat demonstrující dav. Druhá ho má naopak eliminovat pokud možno s co nejmenšími ztrátami. Těžkooděnci pochodující v sevřeném tvaru jsou zezadu podporováni vodním dělem. „Demonstranti" vrhají plastové láhve naplněné vodou, navíc jsou vyzbrojeni holemi. Udržování veřejného pořádku a zvládání nepokojného davu nacvičují vojáci již dva týdny.

Od těžkooděnců se odděluje skupina a útočí přímo na dav. „První družstvo má za úkol rozebrat barikádu a udělat průchod pro hlavní síly," komentuje situaci řídící cvičení nadporučík Petr Hofírek. Dříve prý policisté pouze vytvořili kordon, který přehradil ulici a vyčkával na aktivitu davu. Nejnovější poznatky ale hovoří jednoznačně pro taktiku aktivního odporu. Jednotka je rozdělena do družstev po deseti lidech. V každém družstvu je jeden štítař, za ním je velitel a pak teprve další příslušníci. Velitel dává pokyny, jaký typ zákroku bude právě uplatněn. Ty jsou předem nacvičené a označené jako A1, A2, B atd. V případě A1 se jedná o to, že družstvo vyběhne na povel dopředu, vyčistí prostor a zase se stáhne. Jednotlivé týmy tak fungují jako písty motoru. Nedají prostor davu, aby se mohl soustředit a jako celek udeřit. A2 se pro změnu uplatňuje v situaci, kdy je možné vytipovat

osobu, která činnost davu řídí. Cílem družstva, které se opět vydává kupředu, je tohoto člověka zajmout a stáhnout se s ním zpátky za kordon. Tím je narušena organizovanost davu, jeho akceschopnost se pak výrazně sníží.

Mezitím se kordon před námi na povel rozbíhá. Během několika sekund nabere velkou rychlost a tím i dynamiku. Valící se síla se nezastaví ani v okamžiku, kdy útvar udeří na dav demonstrantů, a tak je vytlačuje z komunikace. „Jedná se o taktickou variantu B. Při ní je nutné, aby ve srovnání s davem byl dostatečný počet policistů. Nezbytná je i perfektní secvičenost a sladěnost. Pokud někdo upadne, pokračuje se dál. Za kordonem totiž postupují další vojáci, jejichž úkolem je pomoci kolegům anebo zpacifikovat případné demonstranty," vysvětluje nadporučík Hofírek. „Velmi nám v tomto směru pomohla spolupráce s Policií České republiky. Jsou to ostřílení lidé, kteří se této činnosti věnují prakticky denně. Mají zkušenosti ze zákroků na fotbalových stadionech. Podíleli se i na zabezpečení summitu NATO a zasedání Mezinárodního měnového fondu v Praze."

DĚLOSTŘELECKÁ ZÁLOHA

Výrazný pokrok pokud se týče přípravy na podobné zásahy potvrzuje i praporčík Petr Ruchovský, který se v roce 2004 účastnil v Kosovu zásahů proti demonstrujícím. „Situace tehdy byla velice složitá. Demonstrantů bylo mnohonásobně více než nás. Chybělo nám vybavení a speciální výstroj, navíc jsme neměli z podobných operací prakticky žádné zkušenosti. Teď jsme nesrovnatelně lépe připraveni."

Kompletní výstroj a vybavení na zásahy proti davu čeká na naše vojáky v Kosovu. Budou mít k dispozici slzné granáty, gumové projektily, speciální policejní hlukové a záblesková rozbušky, tomfu, štít a výstroj těžkooděnce. Vybavení, se kterým vojáci cvičí, je zapůjčené od Vojenské policie a Policie České republiky. Major Lipka nám ukazuje nový moderní typ štítu. „Demonstranti mají ve zvyku se na něj zavěsit a díky této páce ho vyvrátit. To již u těchto štítů, které máme zapůjčené, není možné."

Příslušníci 9. kontingentu odlétají do Kosova v červenci letošního roku. K 31. 7. 2006 předáváme velení mnohonárodnímu uskupení Střed Švédům. Nadále nám ale zůstanou některé významné funkce na velitelství. Celkem zde budeme mít 27 vojáků. Sídlem velitele českého kontingentu je ale nově naše základna Šajkovac. Kontingent přitom bude postaven na bázi praporního uskupení. Jeho jednotky musejí být schopny operovat na celém území Kosova. Mění se i charakter mise. Sníží se počet patrol, vojáci se více stáhnou do kasáren. Lidé by měli vidět, že začíná mírový život, že situace se stabilizuje. Pokud by se něco změnilo a opět hrozily nepokoje, v České republice drží hotovost pětaosmdesátičlenná záložní rota, kterou postavila 13. dělostřelecká brigáda. Ta musí být schopna během pěti dnů nasazení v Kosovu.

Kontingent bude posílen třinácti novými obrněnými landrovery. Nahradí zastaralé transportéry OT-64. Mimořádný bude i počet psů, které budou mít vojáci v misi k dispozici. Kromě svých vlastních ze 7. brigády dostali i psy z Veterinární výcvikové základny Grabštejn. Jsou vycvičeni nejen na vyhledávání zbraní a drog, ale i na potlačování davu. «

Na armádu JE spolehnutí

Náčelník Generálního štábu armádní generál Pavel Štefka ocenil pomoc vojáků při jarních záplavách

Text: Jan ZEMAN
Foto: Jiří HOKŮV a Svatopluk KOUŘIL

Na konci března ochromily mnoho míst naší země povodně, které způsobilo prudké a intenzivní tání sněhu. Postižené regiony by pohromu nemohly zvládnout bez použití vojenské techniky a nasazení vojáků. Celkem se na záchranných pracích podílelo 1246 vojáků a náklady na pomoc armády dosáhly výše tří milionů korun.

„Nejdříve chci poděkovat všem, kdo se na boji s přírodním živlem podíleli ať již přímo v terénu nebo při logistickém zabezpečování jednotek. Patří k nim například příslušníci 154. záchranného praporu Rakovník, kteří mimo jiné budovali protipovodňové bariéry v Praze, nebo vojáci 155. záchranného praporu Bučovice, zasahující především v povodí řek Dyje a Jevišovka. Specialisté 151. ženijního praporu Bechyně spolu s experty Univerzity obrany potvrdili své renomé při stavění mostů přes řeku Oslavu mezi obcemi Ocmanice a Naloučany a na Jihlavě v Číchově," začal své hodnocení vojenské pomoci povodněmi postiženým regionům arm. gen. Pavel Štefka na shromáždění, které se konalo na Ministerstvu obrany 18. května.

Podle slov generála Štefky prověřily záchranné práce a odstraňování následků povodní úroveň všech stupňů řízení armády – od jednotlivých velitelů a vojáků až po řídící funkcionáře na Generálním štábu. „Jsem hrdý na to, že jste úkoly splnili rychle a beze zbytku, že jste prokázali své schopnosti sloužit naší republice a jejím občanům nejen v případě vojenského ohrožení, ale také v případě ohrožení nenadálými přírodními pohromami. Ověřili jsme si znovu, že v těchto situacích jsou hlavním prostředkem armády výborně fungující záchranné prapory s dobrou logistickou podporou," uvedl náčelník Generálního štábu a neopomenul vyzdvihnout činnost členů jednotek aktivních záloh, kteří potvrdili své místo při řešení krizových situací v jednotlivých krajích.

Podrobnějšího hodnocení nasazení vojáků během záplav se ujal ředitel Společného operačního centra Ministerstva obrany generálmajor Emil Pupiš. „Specifikem těchto povodní bylo, že byly rozprostřeny po celém území naší republiky, proto musely být jednotlivé síly a prostředky nasazovány téměř současně na několika různých místech. Vojáci pracovali v malých skupinách v místech, kde si to situace nejvíce vyžadovala," hodnotil průběh zásahu při povodních generál Emil Pupiš. Ocenil také použitý systém spojení a velení, který se podle jeho slov osvědčil. „Jako určitý nedostatek se jeví jen problém kapacity spojení v rámci jednotek, což muselo být suplováno mobily," dodal generál Pupiš.

Povodně prověřily funkčnost systému krizového řízení a osvědčila se dlouhodobá spolupráce armády s Hasičským záchranným sborem. „Opět se tak ukázalo, že armáda je důležitou součástí nejenom integrovaného záchranného systému, ale celé společnosti. Potvrdilo se, že profesionální armáda je daleko efektivnější než armáda v období vojenské základní služby," řekl na závěr svého hodnocení generálmajor Emil Pupiš.

Na konci shromáždění ocenil armádní generál Pavel Štefka 37 vojáků z různých útvarů a zařízení, kteří se aktivně podíleli na záchranných pracích. Mezi odměněnými byli například pprap. Věra Soušková z Velitelství společných sil, která se čtrnáct dní podílela na práci krizového štábu, por. Martin Žerava z hlučínského 157. záchranného praporu a týden byl během povodní nasazen také npor. František Trávníček z pěší roty aktivní zálohy, který pomáhal v několika lokalitách na území jižní Moravy. «

RYTÍŘ *boje a života*

Se zesnulým generálem Františkem Peřinou se na pražský Vítkov přišli rozloučit nejen jeho váleční kamarádi

Text: Vladimír MAREK
Foto: Jiří HOKŮV

Jestli vůbec může být smuteční obřad pěkný, tak ten, při kterém se loučila v pondělí 22. května 2006 celá naše veřejnost na pražském Vítkově s legendárním pilotem a vojákem generálporučíkem Františkem Peřinou, takový byl.

Novinářů přišlo tolik, že krátce po zahájení akreditace došly cedulky s označením Press. Byla zde zastoupena politická a vojenská reprezentace země. Vedle prezidenta České republiky Václava Klause seděl předseda Senátu Parlamentu ČR Přemysl Sobotka, ministr obrany Karel Kühnl a náčelník Generálního štábu AČR armádní generál Pavel Štefka. Přišla i neteř Františka Peřiny a další příbuzní z jižní Moravy. Ze všeho nejvíce bylo ale samozřejmě bojových a vojenských kamarádů, kteří přijeli do Prahy nejen z Čáslavi, Přerova, Pardubic, ale i ze zahraničí. Více než šedesáti kyticím a věncům vévodila jediná, která byla umístěna přímo na rakvi. Položili ji sem žáci základní školy v pražských Řepích, která nese Peřinovo jméno.

Vojenská cimbálovka Ondráš naladila moravské lidové písně, které měl zesnulý tak rád, a monumentálním prostorem památníku se neslo: „V Hodoníně za vojáčka mňa vzáli...“

Ze všeho nejvíce ale bylo slz a smutku z odchodu blízkého člověka. A to i přesto, že mnozí na něho vzpomínali spíš s humorem. Tak prý by si to tento nepřekonatelný vypravěč se smyslem pro humor přál.

Václav Klaus připomněl, že se s generálem setkal před několika týdny při příležitosti jeho devadesátých pátých narozenin. Peřina mu tehdy řekl, že poprvé byl přijat na Hradě Masarykem před neuvěřitelnými dvaasedmdesáti lety, v roce 1934. „Užasnul jsem, co vše lze za jeden život vykonat,“ řekl prezident. „Byl činnou autoritou společenského života. Připomínal, jakou hodnotu představuje svoboda. Tu je třeba chránit v každé době.“

Ministr obrany Karel Kühnl zdůraznil, že naše země patří k těm, které si nemusejí své hrdiny vymýšlet ani si je půjčovat. Naše země své hrdiny má. „Jméno jednoho z nich je František Peřina. Rodák z jihomoravských Morkůvek, voják tělem i duší, letec, kterému snad sudičky vložily křídla už do kolébky. Rytíř boje i rytíř života. Muž, který věděl, že život není nic předem jednoznačně určeného a daného, ale že je postupně dotvářenou a zdokonalovanou sochou – jak jinak než v životní velikosti – kde sochařovým dlátem je čin, sochařovou rukou vůle a sochařovým materiálem čas.“

S generálem Peřinou se jménem svých zemí rozloučili i vojenští přidělenci Velké Británie a Francie, a to netradičně v českém jazyce. „Království Velké Británie vzdává čest svému příteli a bojovníkovi proti nacismu,“ poklonil se leteckému esu Simon Newton. O vztahu britského letectva k Peřinovi svědčí i skutečnost, že smutečního obřadu se zúčastnil jeho maršál David Cousins. Joseph Lacroix připomněl naopak pilotovy hrdinské činy ve Francii. „Po obsazení Československa nacistickými vojsky se generál Peřina rozhodl bojovat proti nacismu ve Francii. Ta mu poskytla účinnou zbraň – stíhací letoun. Jeho bojová letka se s ním nyní loučí.“

Za Čs. obec legionářskou předal zesnulému poslední sbohem její čestný předseda generál Tomáš Sedláček. „Poprvé jsme se s Františkem Peřinou setkali v roce 1940 ve Velké Británii. Do tábora v Cholmondeley za námi tehdy přijeli naši letci. Mezi nimi byl nejen ten nejvyšší Alois Vašátko, ale i ten nejmenší, tedy vzrůstem, František Peřina. V té době měl již na svém kontě řadu sestřelů a vyznamenání, vzhlíželi jsme k němu s úctou.“

František Peřina byl také protagonistou nádherného, po šedesát sedm let trvajícího příběhu manželství se svou paní Annou, rozenou Klimešovou. „Příběhu, v němž jako bychom v podtextu událostí slyšeli nadčasovou ozvěnu řeckého mýtu o věrné lásce Filemona a jeho ženy Baucis,“ dodal nad rakví ministr obrany.

Když se Peřina s manželkou v roce 1936 seznámil, bylo jí šestnáct let. Pouhý den před útěkem do zahraničí v červnu 1939 se vzali. Přestože si prakticky vůbec neužili manželství, Anička na něho čekala celých šest let okupace. V devětačtyřicátém, když musí Peřina podruhé emigrovat ze své vlasti, je již po jeho boku. A to co nejtěsněji namačkaná v letadle, kterým se dostávají přes hranice. Následovala Velká Británie, Kanada, USA. Do Československa se vrátili až po dvaačtyřiceti letech, v roce 1991. Jak neustále připomínal generál Peřina, umřít. Před několika týdny položil František Peřina zlomenou růži na rakev své ženy. V tom

okamžiku se zlomil i jeho nezdolný optimismus a vůle žít.

O tomto skvělém manželství se zmínil i velitel čáslavské základny plukovník Jiří Verner. Před několika lety zorganizovali během leteckého dne přímo na stojánce jako překvapení pro manžele Peřinovy železnou svatbu. Generál tehdy ani nemrkl, vytáhl z kapsy pětikorunu a zaplatil mu za obřad. Prý stejnou částku jako úředníkovi před pětašedesáti lety.

Manželství se nerozloučí ani nyní, po smrti jeho protagonistů. „Pěkný let a čisté nebe na posledním přeletu za vaší paní Aničkou,“ popřál veteránovi plukovník Verner. Peřinovy ostatky totiž hned po obřadu zamířily do rodných Morkůvek na Břeclavsku, kde generál spočine vedle své ženy Anny.

Zatímco šestice vojáků v modrých stejnokrojích mířila za zvuku čestných salv s rakví na ramenou k černému mercedesu, přihnala se od Davle šestice bojových letounů naší armády. Také piloti z čáslavské základny se loučili s legendou. Lidé mhouřili oči směrem ke slunci. Vybavovala se nám slova ze samotného závěru projevu ministra obrany. „A tam, kdesi daleko a vysoko, kde se ještě chvěje vzduch rozrážený křídly spitfirů, budou ‚generálu nebe‘ přidány další hvězdy našeho vděku, pokory, lásky i úcty.“

Jak ZVLÁDNOUT *vodní živel*

Na Libavé se uskutečnily plavby bojových vozidel pěchoty a obrněných transportérů

Text: Jan ZEMAN
Foto: Jiří HOKŮV

Téměř sto padesát vojáků ze všech útvarů naší armády, které mají ve výzbroji obrněné transportéry, bojová vozidla pěchoty a tanky, se účastnilo týdenního výcviku v překonávání vodní překážky. Vzhledem k tomu, že ve Vyškově stále ještě není v provozu výcvikové zařízení pro tankisty, které je základním prvkem jejich přípravy, museli i tentokrát cvičit pouze na souši.

Plavby bojových vozidel BVP-2 a obrněných transportérů BRDM-2 se konají každý rok na vodním cvičišti Čermná ve Vojenském výcvikovém prostoru Libavá. Během pěti dnů si zde vojáci z jednotlivých praporů mechanizovaných brigád a dalších jednotek, které mají tato vozidla ve své výzbroji, procvičili překonávání vodní překážky. Na začátku výcviku museli jeho účastníci nejprve absolvovat instrukčně-metodickou přípravu velitele společných sil sloužící především k ujednocení výcviku, na niž navazovalo cvičení jednotek, které si samostatně řídí jejich velitelé.

Nácviku na vodním cvičišti Čermná se zúčastnili také příslušníci 73. tankového praporu z Přáslavic, který je jediným útvarem Armády České republiky vyzbrojeným modernizovanými tanky T-72 M4CZ. „Překonávání vodní překážky jízdou tanků pod vodou nebudeme v letošním roce cvičit, protože ve Vyškově stále ještě neskončila rekonstrukce výcvikového zařízení, které je nezbytné k přípravě osádek tanků. Tankisté zde proto cvičí na suchých pracovištích, na nichž je k dispozici pět modernizovaných T-72 M4CZ," informoval nás velitel 73. mechanizovaného praporu podplukovník Jaromír Durna, jehož podřízení na Libavé nezaháleli a důkladně procvičovali všechny nezbytné činnosti pro bezpečnou jízdu tanku pod vodou. Důraz byl kladen také na trénování záchranných postupů, které mají pomoct osádce při problémech, jež by ji při jízdě pod hladinou mohly potkat.

Modernizovaný tank T-72 M4CZ je přizpůsoben k brodění až do hloubky 1,8 metru a po přípravě, která spočívá především v pečlivém utěsnění vozidla a připevnění sacího komínu přivádějícího vzduch posádce i motoru, může jet v hloubce až pěti metrů a překonat řeku širokou 500 metrů. Kvůli rychlému přehřátí motoru je tank se sacím komínem schopen ujet po souši 300 metrů. Kontrola utěsnění tanku se provádí tlakovacím zařízením, které v tanku vytvoří podtlak 12 kPa a následně se měří, za jak dlouhou dobu tento podtlak klesne na hodnotu 2 kPa. Pokud je tato doba delší než 25 vteřin, je stroj schopen bezpečné jízdy pod vodou.

Řidič tanku se pod hladinou orientuje pomocí gyrokompasu, což je setrvačníkový kompas, na kterém může sledovat, zda se neodchyluje od původního směru. Veliteli tanku slouží k navigaci pozorovací systém tvořený souborem zrcadel a hranolů umístěných v úzkém komíně a k dispozici má i vysílačku. Modernizované tanky jsou na rozdíl od jejich předchůdců vybaveny také videokamerou připevněnou na sacím komíně, která při jízdě tanku pod vodou umožňuje veliteli lepší orientaci.

Překonávání vodní překážky s tankem s sebou přináší i možná rizika, a tak je důležité cvičit i záchranné postupy. Pokud by pod hladinou došlo k poruše několik desítek tun těžkého tanku, je nezbytně nutné znát základní dorozumívací signály s potápěči, umět používat nový záchranný dýchací přístroj ZP 10M a mít natrénovanou i nouzovou variantu opuštění tanku pod vodou.

Bezpečnost výcviku zajišťuje záchranně-vyprošťovací skupina s vyprošťovacím tankem na každém břehu. „Pokud pod hladinou dojde k nějakému problému, je tato skupina schopna ihned zasáhnout. Potápěči zaháknou za nepojízdný tank tažná lana a máme vyzkoušeno, že do deseti vteřin od napojení lan jsme schopni tank vytáhnout na břeh," říká pplk. Durna.

Během záchranné operace jsou potápěči v kontaktu s osádkou tanku, se kterou se dorozumívají domluvenými signály. „Jde o to, že pokud by k takové krizové situaci došlo, je důležité, aby posádka věděla o naší snaze zachránit ji. V opačném případě by se to mohlo odrazit na psychice vojáků v tanku," vysvětluje nám velitel 73. tankového praporu, proč je důležité znát základní dorozumívací signály. Ty jsou nezbytné také proto, aby potápěči mohli dávat řidiči další pokyny – například aby vyřadil rychlost nebo se s ním domlouvat na manévrech, které by urychlily vyproštění tanku.

Základem nouzové komunikace s osádkou uvázlého tanku je několik nejdůležitějších signálů, které potápěč dává osádce vozidla poklepem na pancíř. „Jde o signály typu – jste v pořádku, rozumím, budete vyproštěni, zastavte, otočte vlevo, otočte vpravo, proveďte zatopení tanku, a pak je možné použít ještě jeden libovolný signál, který si potápěči mohou sami stanovit," popisuje základy signalizace nadporučík Jiří Luža, zástupce velitele přáslavické 3. tankové roty.

Nezbytnou součástí výbavy osádky tanku pro jízdu pod vodou jsou dýchací přístroje. V případě nouze je totiž možné zatopit kabinu tanku vodou, po vyrovnání tlaků pak otevřít poklopy a bezpečně opustit vozidlo. Nový záchranný dýchací přístroj ZP 10M tvoří dvě malé kyslíkové bomby, které má tankista připevněny na boku, plicní automatika a ochranné brýle. S tímto vybavením vydrží voják pod vodou až 40 minut a vykonávat při tom běžné činnosti, a to až do hloubky patnácti metrů.

„Během zatápění tanku by mohlo dojít k nějaké stresové situaci a vojáci by si mohli třeba strhnout dýchací přístroje. Je proto nutné trénovat i jejich psychiku. Musíme si také uvědomit, že pokud zrovna nefunguje nouzové osvětlení, jsou vojáci v naprosté tmě," říká nadporučík Jiří Luža a dodává, že opouštění tanku se cvičí na maketě umístěné v bazénu a psychická i fyzická odolnost pro zvládnutí zaplavování tanku se trénuje na speciálním trenažéru. Začáteční výcvik jízdy tanku pod vodou se navíc provádí se širokým komínem, který v případě nouze umožňuje osádce rychlé opuštění stroje.

K tomu, aby osádka tanku mohla absolvovat jízdy pod vodou, musí projít úplnou odbornou přípravou ve Výcvikové základně Vyškov a absolvovat u útvaru předepsaný počet hodin teoretické a praktické přípravy. Jejím obsahem je nejen příprava tanku k jízdě pod vodou, ale vojáci musejí zvládnout uplavat v záchranné vestě minimálně 100 metrů, naučit se používat záchranné přístroje a řidiči musejí projít stanovenou praxí. «

Čerpají i z minulosti

Vojenská akademie Hranických akademiků Vyškov usiluje o akreditace v oblasti počítačů a výcviku potápěčů

Text: Vladimír MAREK
Foto: autor, Radko JANATA, Jiří HOKŮV a archiv VA

Vojenská akademie Vyškov oslaví v nejbližších dnech desáté výročí své novodobé existence. Při této příležitosti jsme požádali jejího velitele plukovníka gšt. Milana Solíka o rozhovor.

■ ***Vojenská akademie představuje poměrně složitý organismus. Jaké má podřízené složky?***

Součástí Vojenské akademie je Odborná škola Vojenské policie, Institut dopravní výchovy, Výcvikové středisko potápěčů, Centrum přípravy mírových sil, Samostatný školní prapor, Centrum odborné přípravy chemického vojska a Centrum informačních technologií. To zabezpečuje podmínky pro výuku a výcvik nejen pro nás, ale pro celou posádku. Máme na starost i britský vojenský tým. Odborná škola Vojenské policie a Centrum odborné přípravy chemického vojska by se ale počínaje červencem letošního roku měly osamostatnit. Centrum odborné přípravy chemického vojska by přitom mělo změnit svůj název a především charakter. Namísto taktických otázek se bude zabývat přípravou chemiků již na strategické úrovni. Nově se bude jmenovat Centrum ochrany proti zbraním hromadného ničení. Vojenská akademie je resortní škola, která zajišťuje pro naši armádu neakreditované školství. Výcvik, který připravujeme, je velice rozmanitý. Provádíme veškeré kariérové kurzy pro praporčický a důstojnický sbor do hodnosti kapitána.

■ ***Přestože zajišťujete pouze neakreditované školství, uvažujete prý o získání akreditací v určitých oborech...***

To je pravda. Máme připravené návrhy, co všechno z výuky bychom chtěli do budoucna akreditovat. Myslím si, že vojenské školství má lidem poskytnout také něco, co by jim po ukončení závazku platilo v civilu. První akreditace by se měla týkat Centra informačních technologií, které může nabízet akreditované školení týkající se počítačů. Uvažovali jsme i o akreditaci výcviku potápěčů.

■ ***Vojenská akademie Vyškov oslaví v letošním roce deset let svého trvání. Změnila se nějak za tu dobu?***

Určitě ano. Za těch deset let prošla řadou reorganizací. Za první dva roky existence našeho zařízení jsme připravili několik set lidí. Přitom jen loňský rok absolvovalo ve Vojenské akademii nejrůznější kurzy 4800 vojáků. Akademie je hlavním vzdělávacím zařízením pro praporčický a důstojnický sbor, pokud se týče specializace. Veškerá příprava důstojnického sboru jak v pozemních, tak i vzdušných silách bude probíhat výhradně u nás. To je obrovský nárůst objemu práce.

■ ***Jak se chystáte oslavit významné jubileum?***

Jde o celou řadu akcí, které probíhají průběžně prakticky od začátku letošního roku. Jejich součástí je například zpracování filmového dokumentu o historii a současnosti akademie, zpracování publikace s touto tematikou, otevření muzea Vojenské akademie, položení věnců u památníku Vojenské akademie v Hranicích atd. Oslavy by měly kulminovat 21. června slavnostním dnem Vojenské akademie. Jeho součástí jsou nejen statické a dynamické ukázky, ale i beseda s pozvanými hosty, předání medailí a odhalení desky cti.

■ ***V názvu vašeho zařízení je přímo uvedeno Hranických akademiků. Znamená to, že se nejen hlásíte k tradici této prvorepublikové školy, ale že čerpáte i z jejích zkušeností?***

Samozřejmě, velice úzce přitom spolupracujeme s bývalými příslušníky hranické akademie. Při výuce nám přednášejí. Přebíráme od nich zkušenosti, jak dělali výcvik, jakým způsobem se vychovávali akademici. Naopak my se zúčastňujeme jejich akcí. K tradici školy se hlásíme i tím, že jsme zřídili vlastní muzeum. Chtěli bychom, aby se jeho prostřednictvím posluchači měli možnost seznámit nejen s historií akademie, ale i celé armády.

■ ***Myslíte si, že i vaši současní posluchači jsou schopni unímat pojem vlastenectví tak intenzivně jako předválečné generace důstojníků, absolventů hranické akademie?***

Vychovávat posluchače k vlastenectví je o něco složitější, než tomu bylo na hranické akademii. Tam posluchači studovali dva roky. U nás jsou třeba jen dvoutýdenní kurzy. Nejdelší pak trvá deset měsíců. Každá doba však přináší své. V současnosti pojem vlastenectví není již vnímán tak intenzivně, jak tomu bylo za první republiky.

■ ***Znamená to, že s ohledem na délku kurzů nemáte v podstatě ani čas hlouběji se zabývat vojenskou historií?***

To rozhodně ne. Na akademii je přímo oddělení, které se těmito otázkami zabývá.

■ ***Na hranické akademii se důstojníci učili nejen vojenské historii a válečnému umění, ale i estetice a společenskému chování. Čerpáte i z těchto zkušeností?***

Na akademii máme oddělení předmětů podpory a velení. To má na starost výuku pedagogiky, psychologie, rétoriky, etiky, vojenských dějin, vojenské legislativy, mezinárodního válečného a humanitárního práva a komunikace. Učíme i anglický jazyk, ovšem jen vojenskou terminologii. Připravujeme například kurzy komunikace. Vojáci mají možnost vyzkoušet si, jaké to je, hovořit před větším kolektivem, případně přímo na kameru.

■ ***V armádách NATO pracují ve funkcích instruktorů ti nejzkušenější seržanti, kteří prošli bojovými nasazeními. Jak jste na tom z hlediska kvality a zkušeností školícího personálu vy?***

Některé funkce jsme povinni obsazovat pouze lidmi, kteří absolvovali zahraniční mise. Máme u nás například Centrum přípravy mírových sil, kde je více než osmdesát procent instruktorů se zkušenostmi ze zahraničních misí. V současné době máme dost kvalitních lidí. Problém ale je, že početní stavy školícího personálu se mají k 1. lednu 2008 měnit. Budeme mít mnohem více praporčických než důstojnických funkcí. Novelizovaný zákon č. 221 snad nastaví podmínky tak, že část kvalitních učitelů v důstojnických hodnostech bude moci přejít do praporčických hodností. Zároveň také doufám, že po nastartování kariérního řádu se k nám dostane řada zkušených lidí z útvarů, kteří měli možnost projít nasazením v zahraničí. Tito lidé by předali našim posluchačům své zkušenosti a potom pokračovali dál ve své kariéře.

■ ***Myslíte si, že jste vytvořili odpovídající podmínky i pro ty nejzkušenější lidi z armády, že je pro ně práce u vás dostatečně atraktivní?***

V tom bych problém neviděl. Jak jsem již řekl, je to spíše otázka kariérního systému, podle kterého by právě funkce učitele byla jedním ze stupňů v dalším postupu. Pak by u nás vojáci skutečně dostávali ty nejaktuálnější a nejkvalitnější informace od lidí, kteří prošli nasazením v bojových či mírových misích.

především od výsadkových a průzkumných jednotek, mají totiž určité výhrady ke standardům výuky a výcviku. Tvrdí, že jsou již o něco dál...

Tak tomu ale bude vždycky. Ať již bude systém jakýkoliv, pořád zde budou ti nejzkušenější lidé, kterým se i sebelepší příprava bude zdát překonaná. Je potřeba, aby se i oni aktivně zapojili do výcviku a předali své zkušenosti. Vůbec přitom nevadí, že jsou v roli posluchačů. Naši učitelé jsou otevření k získávání nových poznatků a zkušeností.

■ ***Armáda prochází v současné době bouřlivým akvizičním procesem. Nakupuje se celá řada nové techniky. Máte možnost využívat při výcviku trenažéry na tuto novou, moderní výzbroj?***

Učebně-výcviková základna v posádce je společná jak pro Vojenskou akademii, tak i pro Výcvikovou základnu. V poslední době jsme dostali například výcvikový systém Rákos. Otevřeli jsme také nové učebny. Nemyslím tedy, že bychom si v tomto směru mohli stěžovat. Například pro Centrum přípravy mírových sil máme vybudovanou novou počítačovou učebnu, kde je k dispozici řada dokumentů a informací z práce v pozorovatelských misích. Před nedávnem připravili naši lidé kompletní velitelsko-štábní cvičení na simulátorech s Texaskou národní gardou až do stupně brigády. Přitom naši učitelé cvičí vojáky pouze do stupně rota. Američané hodnotili toto cvičení jako špičkové. Právě využití této nejmodernější trenažérové a simulační techniky nám šetří při výcviku nemalé prostředky.

■ ***Jak jste na tom z hlediska zahraničních kontaktů? Máte možnost spolupracovat s renomovanými vojenskými akademiemi v zahraničí?***

Každou příležitost podívat se, jak to dělají Britové, Němci či Francouzi, vítáme. Příští týden jedu například do Německa, kde navštívíme vojenskou akademii v Drážďanech. Budeme řešit otázky vzájemné spolupráce. Bez nových poznatků a trendů výcviku se neobejdeme. Doufám, že na tyto první kontakty navážeme spoluprací s dalšími podobnými zařízeními.

■ ***Uvažujete o tom, že byste vaše kurzy nabízeli i příslušníkům zahraničních armád?***

Nedávno nás oslovili z Bruselu, zda bychom nebyli schopni připravovat lidi zapojující se do krizových situací. Jednalo by se o občanské zaměstnance, kteří pracují ve vysokých funkcích aliančních armád a nemají zkušenosti s působením v krizových oblastech. Naše akademie již řadu let připravuje novináře pro krizové oblasti. Navázali jsme také spolupráci s Diplomatickou akademií v Praze, která patří pod Ministerstvo zahraničních věcí, a připravili jsme pro ni obdobný kurz. Něčemu podobnému se tedy nebráníme. Je to pouze věc legislativy. «

■ ***O kariérním řádu se hovoří již léta. Myslíte si, že se v současné době skutečně blíží nastartování tohoto procesu?***

Velice bych ocenil, pokud by tomu tak bylo a v dohledné době to všechno přesně takto fungovalo. Nepřísluší mi však posuzovat tuto problematiku. Ostatně nemám k tomu ani dostatek potřebných informací. Jak jsem již zmínil, velice citlivě vnímáme převedení učitelů do praporčického hodnostního sboru. Uvažujeme také o tom, že bychom mohli určitou část našeho praporčického sboru vyslat do zahraničních kurzů. Slibujeme si od toho zkvalitnění odborné připravenosti. Problémem je ale v tomto směru jazyková bariéra. Úroveň jazykového vybavení našeho praporčického sboru není ve všech případech na potřebné výši.

■ ***Na úroveň školícího personálu jsme se ptali úmyslně. Někteří zkušení praporčíci,***

Událo se...

Text: Ladislav LENK, Michala KOVÁŘOVÁ, Jaroslav PAJER, npor. Lumír SVOBODA a www.army.cz
Foto: Michala KOVÁŘOVÁ, Michal DVOŘÁČEK a npor. Lumír SVOBODA

» **Ve druhé polovině května přivítali v učebnách Ústavu jazykové přípravy v Brně** skupinu pěti amerických ekonomů. Po úvodní přednášce o způsobech managementu, ve které byly zmíněny základní definice a zásady pyramidového managementu, následovala diskuze. V té studenti kurzů angličtiny v ÚJP měli příležitost ověřit si svoje rétorické schopnosti v cizím jazyce.

» **Na pardubickém letišti se 22. května armádním odborníkům představil americký transportní letoun C-130J Hercules.** Je jedním ze tří typů zatím nabízených letadel, z nichž Ministerstvo obrany vybere nástupce strojů An-26. Hlavním cílem prezentace bylo předvést, kolik materiálu je letadlo schopno pojmout. Studie toho, co přesně bude česká armáda od transportních letadel požadovat, by měla být hotova koncem tohoto roku. Výběrové řízení bude následovat pravděpodobně v roce 2008 a první letoun by mohl být dodán v letech 2008 až 2010.

» **Česká vojenská protiteroristická jednotka v Afghánistánu** je od konce května kompletní a již plní své poslání v misi. Asi stovka vojáků z Prostějova bude spolu s Američany působit v odlehlých částech Afghánistánu půl roku. Vyslání elitní 601. skupiny speciálních sil schválila počátkem roku na žádost USA česká vláda a parlament. Hlavním úkolem jejích příslušníků je v rámci operace Enduring Freedom pozorování, předávání informací, případně osvobozování zajatců či vyzvedávání dokumentů.

» **Letošní technoparty CzechTek, která se s největší pravděpodobností uskuteční na přelomu července a srpna, se bude konat ve Vojenském výcvikovém prostoru Hradiště v Doupovských horách na Karlovarsku.** Dohodli se na tom zástupci komunity posluchačů technohudby se zástupci Ministerstva obrany. Smlouvu o pronájmu pozemku za symbolických několik korun podepíší v první polovině června. Armáda bude poskytovat pouze pozemek, organizátoři CzechTeku se postarají o všechno ostatní. Místo v lokalitě bývalé obce Sedlec je podle organizátorů ideální. Nejbližší vesnice Maštov je odsud vzdálena několik kilometrů. Na pořádek při technoparty budou dohlížet vojenští policisté, státní policie se bude starat pouze o bezpečnost na příjezdových cestách. «

Ve výcvikovém prostoru Boletice se 11. května konal již třetí „Den Střediska obsluhy výcvikového zařízení Boletice“. Zúčastnilo se ho na sedm set dětí z vybraných tříd základních škol v Českém Krumlově, Chvalšinách a Horní Plané a také členové Klubu vojenských důchodců a Vojenského sdružení rehabilitovaných z Českého Krumlova. Pro děti a pozvané bylo připraveno 18 ukázek a pět soutěží. V rámci ukázek si děti mohly prohlédnout vojenskou techniku, výstroj a výzbroj vojáka v poli a zhlédly prezentace činnosti jednotlivých útvarů a organizací. Mohly si zkusit rovněž střelbu ze vzduchovky, ze samopalu a pistole pomocí trenažéru EVJ a střelbu z paintballové pistole. Odvážní za pomoci vojenské hasičské jednotky zdolávali lezeckou stěnu Jakub.

U příležitosti blížícího se Dne dětí patřila v úterý 23. května kasárna Vojenského záchranného útvaru Bučovice malým capartům. Děti ze základních a mateřských škol, ale i jejich rodiče a známí měli možnost poznat vybavení vojenských záchranářů, kteří s jeho pomocí letos o zimních měsících likvidovali následky sněhové kalamity na Zlínsku a zjara zasahovali při záplavách na Hodonínsku a Znojemsku. Velkému zájmu především těch nejmenších se těšila soutěž v „hašení požáru“. Při ní měli malí Soptíci proudem vody srazit v co nejkratším čase stěnu z plastových lahví. Nutno dodat, že tuto disciplínu děti zvládaly bravurně.

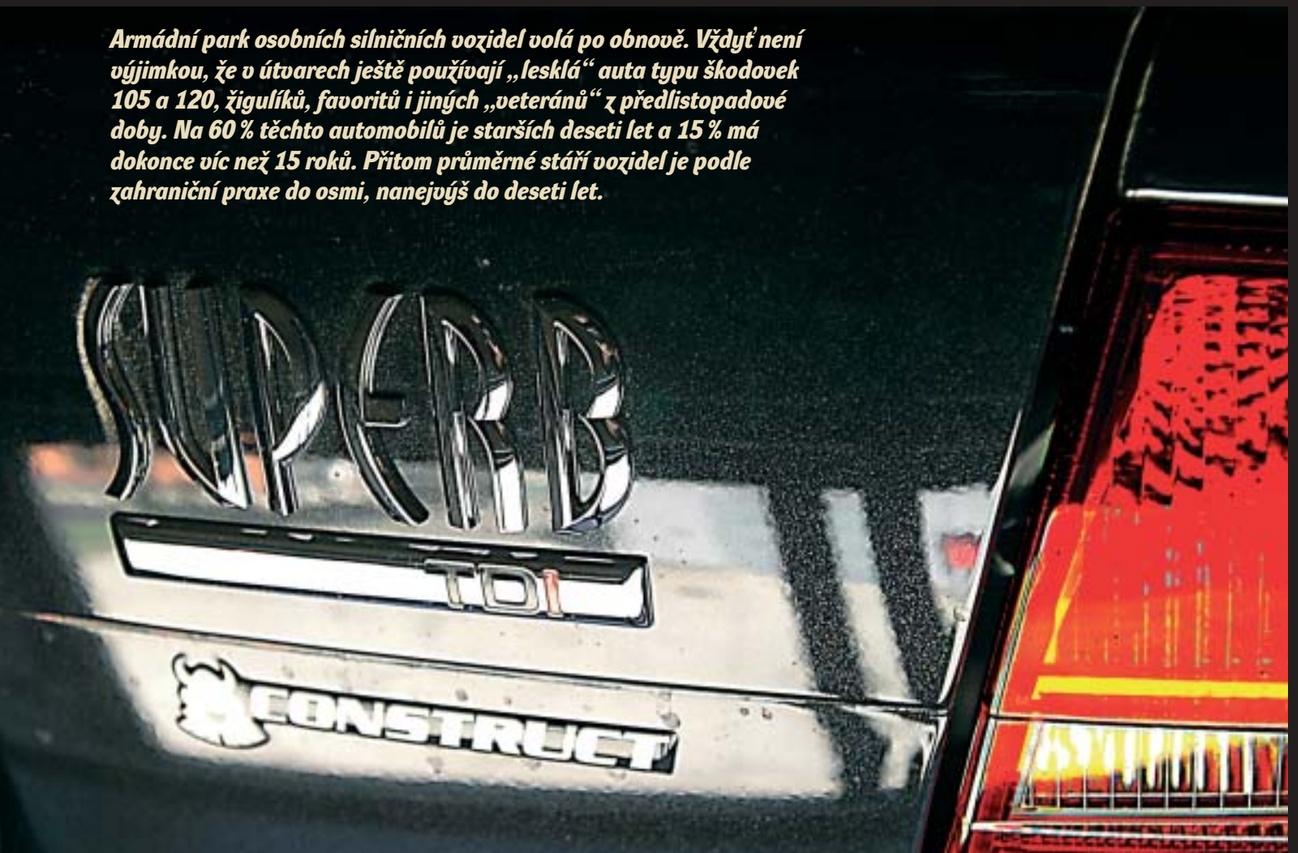
V šesti plaveckých disciplínách se ve dnech 10. až 12. května utkali příslušníci 15. ženijní záchranné brigády Bechyně. Přebor, který organizačně připravili vojáci ze 157. záchranného praporu Hlučín, se konal na stadionu Bospor v Bohumíně. Nejrychlejším v závodě na 100 m prsa byl rtm. Petr Škula ze 156. zpr Olomouc s časem 1:23,47. Pak už ale vavříny vítězství patřily jen domácím. Soutěž 100 m volným způsobem vyhrál pprap. Tomáš Míča v čase 1:03,40 a nejvyšší příčky obsadil i v ostatních individuálních disciplínách. Ve 100m polohovém závodě zvítězil časem 1:12,72, 100 m znak zdolal v čase 1:22,09 a poloviční trať uplaval motýlkem v čase 0:32,47. Domácí uspěli také ve štafetě 4 x 50 m, v níž na zlato dosáhli za 2:02,00.

OUTSOURCING je jen jedno ŘEŠENÍ

Nákup a pronájem vozidel i používání soukromých automobilů, to jsou možnosti ekonomicky efektivního zajištění služebních cest

Text: Jaroslav PAJER
Ilustrační foto: Jiří HOKŮV

Armádní park osobních silničních vozidel volá po obnově. Vždyť není výjimkou, že v útvarech ještě používají „lesklá“ auta typu škodovek 105 a 120, žigulíků, favoritů i jiných „veteránů“ z předlistopadové doby. Na 60 % těchto automobilů je starších deseti let a 15 % má dokonce víc než 15 roků. Přitom průměrné stáří vozidel je podle zahraniční praxe do osmi, nanejvýš do deseti let.

„Já ale navrhuji maximální délku užívání služebních vozidel kratší, a to šest let, protože od toho roku začínají stoupat provozní náklady,“ tvrdí ředitel pilotního projektu Outsourcing osobních silničních vozidel Pavol Demkovič z odboru implementace Ředitelství logistické a zdravotnické podpory ve Staré Boleslavi. Problematikou obnovy armádního autoparku v části osobních silničních vozidel (OSV) včetně mikrobusů a autobusů se zabývá od loňska. Před časem dokončil podrobnou analýzu stavu (k dispozici měl údaje za ukončené roky 2000 až 2004) a navrhl řešení, které už prošlo resortním připomínkovým řízením. Na základě toho nyní svůj návrh aktualizuje.

ČÍM VÍCE „KM“, TÍM MÉNĚ „KČ“

„Kromě stáří vozidla je důležitým parametrem pro posouzení ekonomičnosti jeho provozu roční proběh kilometrů,“ zdůrazňuje Pavol Demkovič. A ve statistice uvádí, že méně než 5000 km za rok ujede téměř 22,5 % armádních osobních vozidel, 5000 až 10 000 km 20,4 %, 10 000 až 15 000 km 18,9 %, 15 000 až 20 000 km 15,3 %, 20 000 až 30 000 km 13,6 % a více než 30 000 km ročně 9,4 %.

Kvůli co nejpřesnějšímu posouzení sledoval autor analýzy proběh kilometrů u dílčích segmentů OSV – tzv. malých automobilů (škodovky od Š-105 po fabii, žiguli atd.), kterých je 84 % z celkových počtů „lesklých“ vozů, středních (peugeot, ford, opel, octavia atd.), jichž je 10,2 %, a velkých (BMW, Tatra 613, superb atd.), jež tvoří 5,8 %. Zjistil při tom, že nejvyšší provozní náklady (opravy, údržba a zákonné poplatky) na ujetý kilometr má kategorie aut s proběhem do 5000 km. U malých vozidel stojí v průměru 7,47 Kč, u středních 3,84 Kč a u velkých 2,05 Kč (ovšem u nich je třeba připomenout, že se převážně jedná o vozy těsně před skončením jejich životnosti, které se téměř neprovozují). Naopak nejlevněji vychází provoz při nájezdu nad 30 000 km – malá vozidla 0,78 Kč/km, střední 1,24 Kč/km a velká 1,41 Kč/km.

„Vozidla s proběhem pod 5000 km ročně považuji za zbytečný luxus,“ komentuje statistiku Pavol Demkovič. „Ideální by bylo tuto kategorii nemít. To se asi plně nepodaří, ale měly by se její počty razantně minimalizovat. Vždyť provozní náklady na jeden kilometr například u malých aut přes 7 korun, to je hodně drahé! A v tom není započítáno palivo ani pořizovací hodnota vozu!“ A vzápětí dodává: „Kdyby dal velitel podřízenému svolení ke služební či pracovní cestě soukromým vozidlem a vyplatil mu zvýšenou náhradu, tedy 3,80 Kč za kilometr plus spotřebu pohonných hmot, tak se dostane na nějakých 6 korun. Pracovník bude spokojený a velitel ještě ušetří.“

Nejlepší parametry nákladovosti na kilometr jízdy vycházejí u vozidel s ročním proběhem 15 000 km a výše. „Myslím, že tato auta by byla vhodná pro outsourcing neboli operativní leasing,“ doporučuje šéf pilotního projektu této formy pronájmu silničních osobních automobilů určených ke služebním činnostem.

Teď možná někoho napadlo, proč si najímat vozidla, jež mají nejnižší nákladovost, a vlastnit ta, na která budou náklady vyšší. Pozor, to je kouzlo statistiky. Dosud jsme hovořili o nízkých nákladech na ujetý kilometr. Absolutní výše výdajů na provoz vozidel s vyšším nájezdem totiž přesahuje výdaje na automobily, které tolik nejezdí.

ZKUŠENOST UŽ RESORT MÁ

S úsudkem outsourcovat jen ta vozidla, jež budou ročně najíždět vyšší počty kilometrů, plně koresponduje i názory pracovníků Úřadu provozu a služeb Ministerstva obrany, kteří kromě jiného zabezpečují přepravní služby pro nejvyšší resortní management.

Už před necelými dvěma roky uzavřeli první veřejnou zakázku na osmnáctiměsíční pronájem 22 osobních vozidel, konkrétně na tři vozy střední kategorie Škoda Octavia a na 19 velkých vozů Škoda Superb. A od počátku se u nich počítalo s ročním nájezdem 30 tisíc kilometrů.

Výhody této formy provozování „služebních“ vozidel vypočítává Radovan Neužil, vedoucí referátu zabezpečení oprav: „Nemusíme se nijak zvlášť starat o opravy těchto vozidel. Leasingová společnost má nasmlouvané své dílny, jsou to kvalitní značkové servisy, kam vozidlo jen dovezeme a počkáme, až bude hotové. Je-li nutná náročnější oprava, třeba po dopravní nehodě, tak za opravované auto dočasně dostáváme náhradu – vůz stejné třídy. Navíc je tento automobil havarijně pojištěný, což armádou vlastněná vozidla nejsou. Vzhledem k tomu, že se najímají pouze nové vozy, jsou vybaveny nejmodernějšími prvky bezpečnosti. Ať to jsou pásy s předpínači, airbagy, elektronický systém stability, brzdové systémy, deformační zóna a tuhost karoserie a podobně, takže pokud dojde k nějaké kolizi, je velká pravděpodobnost, že z toho člověk vyvázne celý. A protože jsou v měsíčním paušálu započteny všechny poplatky, od pojistného až po taxy za servisní a údržbové služby, odpadá nám starost s nákupem náhradních dílů a pneumatik a s jejich skladováním.“

Na základě dobré praxe s tímto druhem outsourcingu letos v březnu úřad uzavřel novou leasingovou smlouvu na obdobný počet stejných vozidel. Tentokrát ale na čtyři roky.

NA ZAČÁTKU VŠECHNO NEVÍŠ

„Těch prvních 18 měsíců bylo zvoleno proto, že s operativním leasingem vozidel ve státní správě nebyly žádné zkušenosti,“ říká Miloslav Sobotka, vedoucí oddělení veřejných zakázek Úřadu provozu a služeb MO, který kontrakt připravoval. „Samozřejmě že nám bylo jasné, že to nebude nejlevnější záležitost, protože čím kratší leasing, tím je dražší.“

To dokládá měsíční splátka za všech 22 vozidel. Při 18měsíční smlouvě to bylo přes 461 tisíc, při čtyřletém kontraktu necelé 404 tisíce.

„Nám šlo ale především o to, vyzkoušet si tuto formu. Platí totiž, že i když máte o věci načtené různé materiály, tak nikdy nepostihnete všechny aspekty, protože vás vůbec nenapadnou. Na některé detaily přijdete až v průběhu její realizace.“

To se potvrdilo i v tomto případě. V původní smlouvě totiž bylo dohodnuto standardní havarijní pojištění včetně spoluúčasti. „Nám vůbec nedošlo, že by případná spoluúčast šla za námi,“ pokračuje Miloslav Sobotka. „Kdyby se stala bouračka, část škody bychom platili my. Ale armáda, coby státní orgán, nesmí investovat do majetku, který nevlastní! Naštěstí jsme v době prvního leasingu tento problém řešit nemuseli a v nové smlouvě jsme ho odstranili.“

NAJMOUT, NEBO KOUPIT?

Od počátku, co se formou outsourcingu řeší zabezpečení služeb v armádě, probíhá mezi jeho příznivci a odpůrci boj. Boj o koruny. Co je levnější a ekonomicky výhodnější?

„Vyčíslení ekonomičnosti provozování leasovaných aut a její srovnání s efektivitou vlastních vozidel je velice ošemetné,“ přiznává Radovan Neužil. „Armáda provozuje auta do rozpadu. Takže je předpoklad, že jejich provoz ke konci životnosti bude dražší. Ale s čím to srovnávat? Já tady nemám další sérii superbů, které by si armáda pořídila za své. Vzniká tedy otázka objektivity tohoto srovnání.“

Přesto je pochopitelné, že různé kalkulace mezi outsourcovanými a koupenými vozidly existují. Je však obtížné rozhodnout, jaké položky do „rozpočtu“ vozidla vlastněného armádou vůbec zařadit. Obvykle se totiž počítají pouze náklady úzce spojené s provozem automobilu, jako například povinné ručení, základní servisy, STK a kontrola emisí, zimní pneumatiky a podobně. Pak ale výdaje na pronajaté auto vycházejí vyšší. Pavol Demkovič takto porovnával náklady na kilometr u různých segmentů vozidel v souvislosti s ročním proběhem kilometrů. A vyšlo mu, že srovnatelné hodnoty se dosáhnou až při nájezdu 20 tisíc kilometrů ročně a víc. Outsourcované vozy střední kategorie dokonce vycházejí o setinu koruny levněji než automobily v majetku armády.

NEJVĚTŠÍ NÁKLADY PŘEDSTAVUJÍ OPRAVY

V kalkulovaných položkách vlastních vozidel ale nejsou započteny minimálně dva významné náklady, s nimiž by se počítat mělo. Jejich nevýhodou však je, že se obtížně definují. „Dnes koupené vozidlo se nám rentuje jen do doby, než dojde k jeho havárii,“ přidává svou zkušenost Radovan Neužil z Úřadu provozu a služeb MO. „Největší náklady na auto dnes nepředstavuje plánovaný servis. Auta do stáří čtyř let se de facto neopravují. Největší náklady jsou ale opravy! Při běžném škrábanečku na blatníku, kdy se musí dodržet povrchová ochrana, norma na zachování laku a podobně, se cena klidně vyšplhá až na patnáct tisíc. A uvažte, co stojí náročnější oprava. Dnes se kupříkladu karoserie svářejí laserem. Takže počítejte nějakých sto dvě stě tisíc. A co když vozidlo zrušíme totálně? Když to bude vlastní auto, tak o ně přijdeme. Při pronájmu ale opravy neplatíme, to jde z pojistek, a druhý den, někdy i za dvě tři hodiny, dostáváme náhradní vůz. Z hlediska nákladovosti současných oprav ve chvíli dopravní nehody kalkulace pro leasing automobilů jednoznačně vede!“

Další nezapočítanou položkou jsou úspory, jež by vznikly při masovějším zavedení najímaných vozidel. Snížily by se totiž požadavky na počty osob, které se jejich provozem, údržbou atd. zabývají. Odpadly by nároky na prostory, kancelářemi počínaje a sklady konče, na jejich úklid, vytápění a podobně. A to je obrovské plus ve prospěch operativního leasingu.

KOLIK JE JICH TŘEBA?

Kdyby se postupovalo dosavadním tempem obměny techniky v segmentu osobních silničních vozidel, nikdy bychom lepšího stavu nedosáhli. Autopark by stále více stárnul. „Podle střednědobého plánu se má letos nakoupit zhruba polovina skutečné potřeby,“ říká Pavol Demkovič.

Jak už dříve naznačil, obměnu je třeba vážit v souvislosti s proběhem kilometrů. Skupinu vozidel, jež ujedou méně než 5000 km, co nejvíce omezit. „V posádkách a u velkých útvarů by měli přejít na dispečerský systém,“ glosuje tento bod Pavol Demkovič. „Velitel dá požadavek a dostane auto, až když ho skutečně potřebuje, a ne aby ho celý den blokoval před štábem pro případ, co kdyby...“

Další část techniky s nájezdem do 15 000 km navrhuje provozovat coby vlastní, protože při pronájmu by byla drahá. A zbytek, cca 38 % osobních silničních vozidel, si pronajmout formou leasingu.

„Kdybychom obměňovali tuto techniku po šesti letech, jak navrhuji, tak bychom ročně potřebovali 16 až 17 procent nových vozů,“ vypočítává ředitel pilotního projektu Outsourcing osobních silničních vozidel. „Při nákupu by to rok co rok představovalo značnou částku. Proto doporučuji, abychom nakupovali jen zhruba dvě třetiny nových vozidel a zbytek zabezpečili outsourcingem.“

Zda bude jeho návrh realizován, uvidíme během tohoto roku. „Výstupem by měla být směrnice náčelníka Generálního štábu k outsourcingu,“ uzavírá Pavol Demkovič. „Udělám všechno pro to, aby se případná výběrová řízení mohla rozběhnout co nejdříve. A pokud to celé půjde bez větších zádrhelů, tak realizaci vidím někdy v dubnu příštího roku.“

JSOU I DALŠÍ MOŽNOSTI

Nejen chlebem živ je člověk; nejen služebním vozidlem lze jet na služební cestu. Jedná-li se o jednorázový výjezd, je možné přepravní službu nakoupit. Třeba přes regionální úřady Centra vojenské dopravy, které sídlí v Hradci Králové, Olomouci a Plzni.

Ani užití soukromého vozidla není zapovězeno. Musí ho ale nejprve povolit nadřízený, který současně určuje způsob proplacení náhrady. Normy totiž uvádějí dvě eventuality. Zákon 119/1992 Sb., o cestovních náhradách ve znění pozdějších předpisů, umožňuje zaměstnavateli se zaměstnancem sjednat poskytnutí náhrady za užití soukromého vozidla pro služební účely odpovídající ceně jízdenky hromadného dopravního prostředku. Kromě ní však zákon i vnitřní resortní normativní akty umožňují vyšší náhradu, kdy zaměstnanec dostane proplaceno 3,80 Kč za každý ujetý kilometr plus cenu projetého benzinu.

I tato možnost by se armádě mohla vyplatit. Především tam, kde se často a na větší vzdálenosti nejezdí, anebo tehdy, kdy by měl z místa pobytu do místa jednání řidič soukromého vozidla výrazně blíž než z posádky, v níž je služební vozidlo garážováno. «

Antonov přistál bez motoru

Pražští hasiči i záchranná služba se sjeli ve Kbelích u havarovaného dopravního letounu

Text: Tomáš SOUŠEK
Foto: Jiří HOKŮV

Dopravní letoun An-26 se blíží k letišti, když vtom jeho osádka zjišťuje požár pravého motoru. Palubní hasicí systém je neúčinný, a tak piloti žádají o nouzové přistání. Řízení letového provozu vyhlašuje signál „TÍSEŇ“ pro jednotku letištního hasičského záchranného sboru. Jeho příslušníci vyrážejí okamžitě do akce. Začíná velké součinnostní cvičení.

Cílů cvičení konaného 11. května 2006 na 24. základně dopravního letectva v Praze-Kbelích bylo hned několik. Tím hlavním bylo procvičení spolupráce jednotek této základny a složek integrovaného záchranného systému v případě nehody dopravního letounu. Cvičení mělo přispět ke sladění jejich vzájemné činnosti a ke stanovení podmínek pro další spolupráci. Vedle toho se ověřovala také úroveň zabezpečení a dostatku technických prostředků, dojezdové časy zasahujících jednotek a možnost zřízení štábu velení zásahu.

Zatímco v úvodu popsaný scénář byl jen fiktivní a měl navodit celkovou situaci, následující děj se odehrával již naostro. Po vyhlášení signálu „TÍSEŇ“ vyjíždějí letištní hasičské vozy ze svého stanoviště a zaujímají pozici u vzletové a přistávací dráhy 24 v blízkosti předpokládaného přistání letounu v nouzi. Jakmile je An-26 na dráze, vydávají se hasiči za ním, aby po zastavení stroje u něj byli co nejdříve. Z hořícího letounu fiktivně odpadají součásti motoru a na zemi vzniká požár. Osádka navíc vyjetím z dráhy simuluje nevydařené přistání. Ihned po zastavení dopravního stroje k němu zezadu přijíždějí hasičské vozy, jejichž obsluha začíná hasit pravé křídlo.

Nouzové přistání se změnilo v leteckou havárii, a proto operátor povolává na pomoc i civilní jednotky hasičského záchranného sboru a Zdravotnickou záchrannou službu hlavního města Prahy. Hned jak dorazí k letišti, jsou naváděny přímo k místu havárie, kde přijímají pokyny velitele zásahu a ihned se zapojují do záchranných prací. Jakmile je uhašen požár, začínají hasiči ve spolupráci s nezraněnými členy osádky evakuovat cestující. Těch je v tomto případě dvacet. Někteří z nich ale utrpěli vážná zranění, a tak přicházejí na řadu nosítka a zdravotníci. Pacienty v bezpečné

vzdálenosti od letounu třídí podle závažnosti jejich zdravotního stavu a rozhodují o dalším postupu.

Současně se záchranou osob se rozbíhá operace na uhašení požáru vzniklého odpadnutím motoru a vyteklým palivem. Jelikož k němu došlo v hůře přístupném terénu, je rozhodnuto použít vrtulník. Jde o kbelský W-3A Sokol, pod jehož trup je zavěšen speciální hasicí vak. Na jedné z pojížděcích drah je zřízeno stanoviště, kde hasiči během několika vteřin dokážou naplnit vak stovkami litrů hasiva. Poté vrtulník vzlétá k ohni, který několika přesně mířenými průlety a zásahy proudy vody hasí.

Nutno poznamenat, že v případě květnového cvičení měla osádka sokola úkol přece jen obtížnější, neboť k imitaci požáru odpadlého motoru byl použit vyřazený osobní automobil. Jeho střecha bránila vodě proniknout přímo k plamenům, proto vše trvalo poněkud déle. Každý ale mohl vidět, že náplň hasicího vaku dopadala naprosto přesně. Mezitím všechny další zúčastněné složky dokončují evakuaci cestujících a odvoz zraněných a zásah se chýlí ke konci. Místo havárie je zabezpečeno Vojenskou policií a předáno k šetření příčin letecké nehody. Tím cvičení končí. Celá akce trvala zhruba hodinu.

Ačkoliv podrobné vyhodnocení cvičení zabere několik týdnů, řada poznatků se jasně ukázala už na místě, a tak bylo možné je probrat na krátkém debriefingu bezprostředně po zásahu. Žádný ze zjištěných nedostatků neměl zásadnější vliv na celkově úspěšné provedení záchranné akce.

Některé problémy navíc vyplývaly třeba jen z faktu, že šlo o pouhé cvičení. K nečekané situaci došlo na jeho počátku, kdy přes hlavní bránu letecké základny přijížděly civilní záchranné vozy. V jednom z nich seděla totiž záchranářka, která neměla české, ale slovenské státní občanství. Podle vojenských předpisů vstup takovéto osoby nemůže povolit ani sám velitel základny. Proto musela bohužel zůstat před branou. Samozřejmě lze předpokládat, že v případě skutečného zásahu by se na formality tak přísně nehledělo.

Zdravotnická záchranná služba však měla i některé čistě praktické připomínky. Pro personál, který se na letecké základně ocitne poprvé, může být vzhledem k její velikosti poměrně složité se zde orientovat. Proto vznikla myšlenka na vytvoření plánku celého areálu rozděleného na více sektorů, který by měli záchranáři u sebe a podle něhož by se po letišti pohybovali. Bylo by to účelné i v případě nasazení většího počtu vozidel, kdy by bylo nutné zajistit jejich plynulý příjezd a zároveň odjezd se zraněnými.

Drobné nedostatky se projevily i přímo na místě letecké nehody, avšak jejich odstranění je poměrně snadné. V prvním případě šlo o způsob označování raněných při jejich evakuaci a třídění. Záchranná služba totiž zavedla nový a propracovanější systém značení pacientů, který se bohužel k armádě nedostal. Vojenští zdravotníci pak pacienty označovali postaru, což situaci trochu komplikovalo. Druhý problém se týkal vybavení lékaře posádkové ošetřovny, který dorazil na místo mezi prvními, avšak neměl žádnou radiostanici a nemohl ihned komunikovat s velitelem zásahu a dalšími složkami.

I když se organizátoři snažili cvičení co nejvíce přiblížit skutečnosti, přece jen zde byla některá omezení. Zasahující jednotky se například nemusely potýkat s panikou a nepředvídatelným chováním zraněných osob. Podle slov inspektora bezpečnosti letecké přepravy 24. zDL Karla Burgera se ve Kbelích tímto tématem také zabývají. Mnohem více však chybí kvalitní trenažér, který by dovolil věrohodně simulovat například požár na palubě letadla a jeho zdolávání. V zahraničí řada těchto trenažérů funguje, nicméně jejich pořízení není levnou záležitostí. Zdaleka totiž nelze jen tak zapálit nějaký vyřazený letoun a ten pak hasit. Celé takovéto zařízení musí splňovat mnohé přísné normy, zejména s ohledem na bezpečnost cvičících.

Cvičení na téma letecké havárie celkově dopadlo kladně, neboť ukázalo, že všechny zúčastněné složky vědí, co v případě nouze dělat. Přesto chtějí ve Kbelích s podobnými akcemi pravidelně pokračovat. «

VOJÁCI *putovali* DO LURD

Ve dnech 19. – 21. května se uskutečnila v pořadí už 48. mezinárodní vojenská pouť

V roce 1958 se Lurdy poprvé staly místem setkání příslušníků francouzské a německé armády, které mělo přispět k jejich poválečnému sbližování. Postupem času se z těchto každoročních vojenských poutí stala tradice a letos se jí zúčastnilo 15 000 příslušníků 33 armád. Díky unikátní atmosféře místa a zajímavému programu jsou tyto poutě velmi působivé nejen pro věřící.

Text: Jan ZEMAN
Foto: Jiří ŠUBA

K první vojenské pouti do Lurd došlo v roce 100. výročí zjevení Panny Marie v Massabiellské jeskyni na břehu řeky Gavy. Čtrnáctileté Bernadettě Soubirousové se zde od února do července roku 1858 celkem osmnáctkrát zjevila Panna Marie. Po jejich posledním setkání ze skály vytryskl pramen, jehož voda měla léčivé účinky. Malé městečko na úpatí centrálních Pyrenejí s 18 tisíci obyvateli se tak záhy stalo jedním z nejvýznamnějších mariánských poutních míst na světě, které ročně navštíví až šest milionů lidí.

Městečko Lurdy je prosyceno vlídnou atmosférou, která strhne snad každého nového návštěvníka, a lidé, kteří sem již zavítali, mají nutkání se alespoň ještě jednou vrátit. Lurdy jsou i městem kontrastů. V okolí Jeskyně zjevení se rozprostírá duchovní areál, kterému dominuje novogotická bazilika Neposkvrněného početí. Prostor sloužící k modlitbám a rozjímání je od okolí oddělen plotem s několika branami.

Za hranicemi duchovního areálu na vás dýchne svět komerce, plný obchodů s množstvím kýčovitých suvenýrů. Je možné si zde koupit sošky Panny Marie různých velikostí, desítky druhů svíček, nádobky na léčivou vodu a tisíce dalších drobností. Je to také svět kaváren, restaurací i luxusních hotelů a obchodů. S běžným životem na francouzském venkově se setkáte až ve čtvrtích vzdálených dva kilometry od Jeskyně zjevení.

Čeští vojáci se mezinárodních vojenských poutí do Lurd účastní až od roku 1992. V posledních letech se jejich počet ustálil přibližně na 150 a ti si na dobu pouti berou dovolené a platí si dopravu i ubytování, které je zajištěno buď v hotelu nebo ve stanovém městečku. Průběh letošní vojenské pouti se ve srovnání s předchozími ročníky příliš nezměnil, i když v některých detailech je znát, že se organizátoři pomalu chystají na velkolepé oslavy jubilejní 50. pouti, která se uskuteční za dva roky.

Úvodní ceremoniál se už nekoná v obrovské podzemní bazilice Pia X., která pojme až 30 tisíc lidí, ale pod širým nebem, stejně jako mše svatá. „Počítá se s tím, že se účastníci 50. mezinárodní vojenské pouti do baziliky nevejdou. Vnímal jsem ale také snahu oddělit kulturní a vojenskou rovinu od duchovního rozměru tohoto setkání, které by mělo mít tichou a důstojnou atmosféru, což se letos organizátorům skutečně podařilo," uvedl hlavní kaplan plukovník Tomáš Holub, jenž se pouti do Lurd zúčastnil už podesáté.

České výpravě se letos dostalo významné pocty, když se česká mše mohla uskutečnit v jednom z nejvýznamnějších míst – v novogotické bazilice Neposkvrněného početí, která stojí na skále nad Jeskyní zjevení. „Také to, že jeden ze čtyř vojáků přinášejících dary při mezinárodní mši byl Čech, posouvá význam naší účasti mnohem dál," podotýká plukovník Tomáš Holub.

Stejně jako v loňském roce byla i letos součástí programu vzpomínka na zahynulé české vojáky a zapálení svíce na jejich památku. Metr a půl vysokou žlutou svíci z pravého včelího vosku, vyrobenou v dílně handicapovaných lidí v Mohelnici, věnovala Duchovní služba AČR.

K vojenským poutím ale neodmyslitelně patří i doprovodný program, který tvoří především vystoupení vojenských hudeb. Každé z hudebních těles se během svého vystoupení v centru města snaží co nejvíce zaujmout diváky, a to jak volbou skladeb, tak formou jejich provedení. Nás může těšit, že mezi nejposlouchanější se opět řadí i naši hudebníci z Vojenské konzervatoře v Roudnici nad Labem.

PILOTI *už v noci* VIDÍ

Přerovští letci jsou nyní schopni přistávat v terénu i za tmy

Text a foto: Tomáš SOUŠEK

České vrtulníkové letectvo mělo až donedávna jeden velký handicap. Když nastala noc, možnosti vojenských vrtulníků se výrazně omezily. Osádky sice mohly létat s využitím přístrojů i za tmy, avšak vždy musely přistávat jen na letištích, případně na jiných osvětlených plochách. Situace se změnila s dodávkami nových ruských vrtulníků vybavených systémem nočního vidění.

Jakmile to květnové počasí umožnilo, zahájili přerovští letci výcvik v používání brýlí nočního vidění, a to s vrtulníky Mi-171Š. Jedním z pilotů, kteří začali s NVG (brýlemi nočního vidění) létat, je i velitel 23. základny vrtulníkového letectva v Přerově plukovník Jaroslav Braun. Podle jeho slov lze s určitou nadsázkou říci, že s přístroji nočního vidění dokážou jeho letci létat i v noci obdobně jako za dne. „Osádky se nyní mohou orientovat i nad neosvětleným terénem a mohou v něm i relativně snadno přistávat. Tuto schopnost lze využít například při vysazování a vyzvedávání výsadků či při různých záchranných pracích," říká plk. Braun. Přerovská základna se tak podstatně přiblíží možnostem jiných aliančních jednotek. V NATO se totiž s NVG létá již řadu let a mnoho bojových operací se provádí výhradně v noci. Například mise, jako je Combat SAR, které naši vrtulníkáři pravidelně trénují, jsou velmi často noční záležitostí.

Pro české vojenské letectvo jsou zatím brýle nočního vidění naprostou novinkou, a tak byla pro počáteční fázi výcviku o pomoc požádána britská armáda, která má v této oblasti bohaté zkušenosti. První vybraná osádka nejprve absolvovala dvoudenní kurz ve Velké Británii, kde si mohla vyzkoušet trenažér NVG. V teoretické části výcviku se piloti seznámili se zvláštnostmi nočního létání, s konstrukcí brýlí a s jejich vlivem na lidské oko či s možnými iluzemi, které mohou pilota za letu postihnout. Praktická část výcviku už proběhla na domácí půdě za asistence britského instruktora, jenž se účastnil každého letu české osádky. Její výcvik je však nutné brát jako ověřovací, neboť v naší armádě zatím pochopitelně neexistovala na létání s NVG žádná metodika. Proto jednou z hlavních rolí instruktora bylo předávání britských postupů, které pak budou případně upraveny na české prostředí a podmínky. „Na naší základně máme zpracovanou jen metodiku základního výcviku s brýlemi nočního vidění. Zahrnuje visení, let po okruhu, vzlet a přistání z visu, vzlet s rozjezdem a přistání s dojezdem, let do terénu a navigační let," vysvětluje velitel 23. zVrL. Způsob dalšího pokračovacího výcviku bude teprve stanoven.

Samozřejmě že létání s NVG nepatří mezi jednoduché úkoly, proto jej mohou provádět jen zkušenější osádky. Předpokládá se, že by tuto schopnost měla jen asi třetina létajícího personálu základny. Podle plukovníka Jaroslava Brauna větší počet není potřeba a ani by nebylo snadné udržovat více lidí v dostatečném stupni vycvičenosti. „Třetina pilotů vycvičených na NVG odpovídá i britským zkušenostem. Na jejich základě počítáme s tím, že by každý z těchto pilotů musel s brýlemi nočního vidění nalétat alespoň jednu hodinu měsíčně," doplňuje plk. Braun.

Jak samotné létání probíhá a jaké z něj mají piloti dojmy? Jak již bylo řečeno, v praxi se začalo NVG používat teprve v letošním roce, není s ním tedy ještě příliš zkušeností. Tomu také odpovídá celý systém létání, kdy se klade značný důraz zejména na předletovou přípravu. Prioritou zůstává hlavně bezpečnost veškerého personálu. „Určitou změnou je už samotná výška letu. Běžné lety jsme byli zvyklí provádět ve výšce 300 metrů, zatímco s brýlemi nočního vidění létáme v sedmdesáti až sto metrech nad zemí. Vzhledem k tomu, že je zde velké riziko střetu s překážkami, provádíme před nočním létáním vždy ještě kontrolní let za denního světla. Během něho prozkoumáme celou noční trať a do mapy důsledně zakreslíme vše, co by nás mohlo za tmy ohrozit," popisuje způsob výcviku plukovník Braun. Drobné úpravy se před nočním létáním dělají také na samotném vrtulníku. Jde například o sejmutí vnějších zpětných zrcátek či o zakrytí některých vnitřních štítků tak, aby nedocházelo k rušivým odrazům světla. Na vyhledávací reflektor vrtulníku se pak umisťuje speciální filtr, díky němuž si může osádka například osvítit místo přistání, aniž by zvenku bylo vidět jakékoliv světlo.

Pokud si člověk brýle nočního vidění nasadí, může být mile překvapen, jak dobře je s nimi vidět. Obraz je sice celý v zelené barvě, avšak lze pozorovat většinu podstatných detailů. Jedna věc je ale prohlížet si krajinu a druhá pilotovat vrtulník. Omezení vyplývají z konstrukce NVG. Zatímco lidské oko s periferním viděním zabírá úhel kolem 200 stupňů, u nočních brýlí je to zhruba 38 stupňů. Pilot tak vše vidí, jako by se díval skrz úzkou trubku. „To značně ztěžuje zejména odhad výšky a rychlosti. Pokud je vrtulník ve visu, je velice obtížné poznat, zda se nějakým směrem neposouvá. Proto zde více než jindy záleží na dokonalé souhře osádky," dodává přerovský velitel. Při vzletu a přistání piloti sledují okolí stroje, zatímco palubní technik jim nepřetržitě do sluchátek hlásí údaje o výšce a rychlosti. NVG totiž zobrazuje ostře až od vzdálenosti několika metrů, takže pokud se chce pilot podívat na palubní přístroje, musí sklopit zrak a využít mezeru mezi obličejem a brýlemi.

Samozřejmě že ani brýle nočního vidění nejsou všemocné a mají i některá negativa. Například silné zdroje světla ovlivňují celkový obraz. Brýle se sice třeba při přeletu nad osvětleným městem automaticky zatmaví,

avšak zároveň se tak sníží množství viditelných detailů. Lidský zrak se navíc při jejich používání velmi rychle unaví, a proto není vhodné s nimi létat příliš často a dlouho. Na druhou stranu s rostoucími zkušenostmi může pilot získat i pozoruhodné schopnosti. Důkazem toho je britský instruktor, který po letech praxe dokáže jen na základě teploty světla určit jeho barvu, ačkoliv v brýlích vše vidí zeleně. I bez této dovednosti posouvá nové vybavení naše vrtulníky o obrovský kus vpřed. «

BRÝLE do tmy

Text: Michal ZDOBINSKÝ
Foto: autor a US ARMY

Nejrozšířenějším prostředkem nočního vidění používaným moderními armádami je noktovizor, neboli přístroj zesilující zbytkové osvětlení či jinak řečeno brýle nočního vidění. Vedle pozemních jednotek jej běžně využívají i vzdušné síly.

1

První systémy se od poloviny 60. let začaly objevovat ve Vietnamu, kde je američtí pěšáci používali pro noční pozorování a průzkum. Možnosti nového prostředku samozřejmě neunikly pozornosti letecké složky americké armády, která je od počátku roku 1982 začala zkoušet pro piloty vrtulníků. Pěchotní verze se však pro jejich specifické potřeby ukázala jako málo efektivní, a proto byla vyvinuta odlišná verze. Pod označením AN/AVS-6 a zkratkou ANVIS se tyto brýle začaly vyrábět v roce 1985 a zaznamenaly mimořádný úspěch. V leteckých složkách se staly nejpoužívanějším typem svého druhu a americká armáda je operačně nasadila při operaci Just Cause v roce 1989 a Desert Storm o dva roky později.

„Srdcem" všech noktovizorů jsou tři hlavní komponenty – fotokatoda, mikrokanálkový zesilovač jasu obrazu a fosforové stínítko. Fotokatoda dokáže zachytit i minimální množství zbytkového osvětlení od hvězd, měsíce nebo umělých zdrojů, které lidské oko není schopné zaznamenat, a tuto světelnou energii (fotony) převádět na elektrony – tedy elektrickou energii. Elektrony opouštějí fotokatodu a dostávají se na mikrokanálkový zesilovač jasu obrazu – tenký kruhový plátek obsahující zhruba 10 milionů kanálků. Když elektrony kanálky procházejí, narážejí na jejich stěny a každý dotyk uvolní další elektrony. Proto když proud elektronů mikrokanálkový zesilovač jasu obrazu opustí, jejich počet se znásobí v řádech tisíců. Tento proud elektronů pak dopadá na fosforové stínítko (miniaturní televizní obrazovka), které uvolňuje zpětně fotony (světelnou energii). Vzniká tak stejný obraz okolního prostředí, který na začátku procesu vstupuje na fotokatodu, ale výrazně zesílený a s typickou nazelenalou barvou.

Brýle nočního vidění mají vestavěný speciální filtr a také automatický systém kontroly jasu, který zabraňuje oslepení při vysoké intenzitě osvětlení a udržuje konstantní úroveň jasu při pozorování. Možnost vidění v noci, respektive využitelná vzdálenost pozorování nočními brýlemi, záleží na třech hlavních faktorech. Na samotné kvalitě přístroje (dnes se rozlišují na tři generace), velikosti objektu nebo objektů v pozorované oblasti či kontrastnosti reliéfu terénu a samozřejmě na světelných podmínkách – tedy na úrovni zbytkového světla nebo průhlednosti atmosféry. Proto brýle nočního vidění nelze použít v naprosté tmě a druhým limitujícím faktorem je velikost jejich zorného pole. Proto se dnes vývoj zaměřuje i na tzv. širokoúhlé prostředky, které mohou nabízet zorné pole například 40° x 100° oproti současnému kruhovému zornému poli okolo 35° až 40°. «

2

3

1 Takto vypadá zobrazení poskytované brýlemi nočního vidění.
2 S vrtulníky Mi-171Š byly dodány brýle nočního vidění GEO ONV-1.
3 Létající personál americké armády nyní používá brýle AN/AVS-9.

PRAHA *vojenská*

Armádní generál Pavel Štefka pokřtil společně s pražským primátorem Pavlem Bémem knihu věnovanou pražské posádce

Text: Vladimír MAREK
Foto: Jiří HOKŮV

Ve čtvrtek 18. května 2006 ožily historické prostory Písecké brány v Praze 6 vojenskými stejnokroji. Za přítomnosti náčelníka Generálního štábu AČR armádního generála Pavla Štefky, náměstka ministra obrany Jaroslava Kopřivy a primátora hlavního města Prahy Pavla Béma a dalších hostů se zde konal křest knihy „Od knížecí družiny k posádkovému městu".

Publikaci, jejíž podtitul je „Praha vojenská od nejstarších dob po současnost", vydala v těchto dnech Agentura vojenských informací a služeb. Připravil ji autorský kolektiv Jiří Bílek, Ladislav Čepička a Karel Straka z Vojenského historického ústavu Praha.

U zrodu knihy stálo především Posádkové velitelství Praha, jehož novodobá historie je v tomto díle zachycena. „Až po nahlédnutí do rukopisu jsem si uvědomil, že pražská posádka má více než tisíciletou historii. Spatřuji v tom velký závazek pro další činnost posádkového velitelství při zajišťování všech úkolů a požadavků, které před námi stojí a budou stát," řekl velitel posádky plukovník Jan Černík.

„Byl bych opravdu rád, kdyby toto dílo nebylo pouze ohlédnutím za tím, co se již událo, ale stalo se především inspirací pro další společnou cestu Prahy a její vojenské posádky."

Ani pražský primátor nešetřil chválou nejen na publikaci, ale především na spolupráci s vojáky. „Praha má řadu přívlastků. Říká se, že je nádherná, zlatá, stověžatá. Když jsem se včera připravoval na tento křest, snažil jsem se najít v našich knihovnách nějakou publikaci, která by pojednávala o Praze vojenské. Podařilo se mi objevit pouze dvě útlé brožurky," řekl primátor. „Je tedy moc dobře, že něco podobného vychází. Již čtyřicet let žiji v Praze 6 a první přívlastek, který mne v souvislosti s touto pražskou částí napadne, je skutečně vojenská. A proto bych chtěl popřát tomuto dílu, aby se stalo ozdobou všech knihoven našeho města."

Náčelník Generálního štábu AČR Pavel Štefka připomněl, že myšlenka na vznik této publikace je stará asi čtyři roky. Spadá do doby, kdy ještě neexistovalo posádkové velitelství. „Vojáci historicky k Praze nerozlučně patří. V minulosti toto město nejen bránili, ale také napomohli jeho rozvoji. I vojenské stavby jsou totiž důležitou součástí Prahy. Je tedy jedině dobře, že tato publikace vznikla."

Zároveň ocenil její kvalitní zpracování včetně zdařilé grafické úpravy, která je dílem Josefa Novotného z Agentury vojenských informací a služeb. «

VLÁDCI nebe

Těžko bychom asi našli moderní ozbrojené síly, které by nedisponovaly taktickým nadzvukovým bojovým letounem. Vývoj a výroba těchto mimořádně účinných, ale také technicky i finančně náročných zbraňových prostředků se dnes koncentruje pouze do několika oblastí světa. Kromě USA to je Evropská unie, Rusko a jako se čtvrtým střediskem budeme zřejmě muset počítat i s Čínou. Následující materiál přináší stručný přehled vyráběných nebo vyvíjených hlavních typů.

Text: Michal ZDOBINSKÝ
Foto: autor, Jan KOUBA, Boeing, Dassault, Lockheed Martin a MBDA

F/A-22 RAPTOR

Stíhací letoun nové generace Lockheed Martin F/A-22A lze považovat za typický příklad, že sice lze zkonstruovat bojový letoun pyšnící se ve své kategorii celou řadou atributů „nej“, ale za cenu tak enormních finančních nákladů, že to ohrožuje smysl a samotnou existenci takového typu. Když program F-22 před 20 lety začal, počítalo se s tím, že nahradí standardní stíhací letouny amerického letectva F-15A/C v poměru 1 : 1, tedy přibližně 750 kusů. Dnes je jasné, že tomu tak nebude. Jeden čas se dokonce uvažovalo o ukončení programu, nyní je schválena výroba 183 kusů, přestože USAF požaduje nejméně 350 strojů. Důvod drastického snížení spočívá především v enormní ceně, která se při započtení nezbytných náhradních dílů dnes pohybuje okolo 160 milionů dolarů za kus. Celkové množství letounů pro USAF ale není jedinou otevřenou otázkou. Stále častěji se hovoří o změně nebo rozšíření jeho bojového určení.

Stroj byl od prvopočátku vyvíjen jako čistě stíhací letoun pro dosažení a udržení nadvlády ve vzduchu v libovolné oblasti světa a také proto označován jako F-22. Letoun, který je na titulním snímku tohoto článku, má maximální vzletovou hmotnost až 36 t, vyznačuje se kombinací široké aplikace technologie obtížné zjistitelnosti, možností létat cestovní nadzvukovou rychlostí bez použití přídavného spalování, nejmodernějším elektronickým vybavením a dvojicí motorů s tahem po 155 kN, jehož vektor lze měnit. Nyní se stále více uvažuje o úpravě na víceúčelovou verzi schopnou nést větší množství protizemní naváděné munice.

V loňském roce byl vyroben první operační F/A-22A a nyní sériově vyráběné stroje směřují k 27. stíhací letce na základně v Langley, která se stává první operační jednotkou. Pokud nedojde ke změně nynějšího plánu, měl by poslední 183. letoun opustit výrobní linku v roce 2010.

F-35 (JSF)

Z hlediska plánovaných počtů, finančního objemu i množství potenciálních zájemců se jedná o nejvýznamnější program v kategorii taktických nadzvukových bojových strojů. Ve třech základních verzích by jej měly používat všechny letecké složky amerických ozbrojených sil, britské námořnictvo a řada dalších zemí. Přestože společný typový základ pro různé uživatele a několikatisícová výrobní série se na počátku programu logicky zdály jako ideální předpoklady pro vznik univerzálního typu s nižšími pořizovacími a provozními náklady, situace dnes vypadá jinak. Předpokládaná cena sériového stroje neustále stoupá a původně proklamovaná až 80% shodnost všech verzí se naopak stále snižuje. Relativně nejjednodušší provedení pro letectvo F-35A, jež bude operovat z klasických letišť, má být i „nejlevnější“, což mu také dává nejširší exportní potenciál. Verze pro americkou námořní pěchotu a britské námořnictvo F-35B se vyznačuje možností krátkého vzletu a svislého přistání. Třetí provedení F-35C určené pro americké námořnictvo bude operovat z letadlových lodí, a proto musí mít na rozdíl od obou předchozích verzí křídlo s větší plochou, zesílenou konstrukci i podvozek, pojme více paliva i výzbroje ve vnitřních prostorech.

Zatímco dnes se cena sériového stroje F-35A odhaduje na 45 milionů USD, u verzí „B“ a „C“ to má být asi o dalších 20 milionů víc. Vývoj stále probíhá a termín jeho ukončení byl prodloužen až na rok 2013. Program se potýká s technickými problémy (k nejzávažnějším patří nárůst hmotnosti prázdného stroje) i předpokládanou cenou. Proto nelze vyloučit ani škrty z plánovaného množství 1760 strojů F-35A pro americké letectvo nebo z celkem 680 kusů verzí F-35B a F-35C. První prototyp verze F-35A by měl vzlétnout v závěru tohoto roku, příští rok by měl následovat prototyp F-35B a F-35C přijde na řadu v roce 2009. Počáteční operační schopnosti by v roce 2012 měla jako první dosáhnout verze F-35B americké námořní pěchoty, zatímco v případě F-35A by to mělo být o rok později, kdy by také měla začít plná sériová výroba.

F/A-18E/F SUPER HORNET

Zvětšený, modernější a výkonnější mladší bratr osvědčeného námořního víceúčelového typu F/A-18C/D. Tak lze zjednodušeně a ve zkratce charakterizovat tento letoun, který firma Boeing vyrábí zatím výhradně pro americké námořnictvo. To má závazně objednaných 495 kusů, z nichž bylo již více než 260 dodáno. Téměř 30t SUPER HORNET představuje klíčový bojový typ amerického námořnictva, který na palubách jeho letadlových lodí nahradil stíhací letouny řady F-14 TOMCAT a úderné stroje A-6E INTRUDER. Je v jediné verzi schopen plnit prakticky všechny úkoly ničení pozemních nebo námořních cílů, stejně jako vést vzdušný boj. V druhé polovině letošního roku by měla vzlétnout specializovaná verze pro vedení elektronického boje E/A-18G „GROVLER“, která by mohla nahradit současné stroje EA-6B PROWLER.

Pokud bude tato verze přijata do výzbroje, očekává se výroba dalších minimálně 80 kusů.

Firma Boeing nemá s programem SUPER HORNET žádné významné problémy, k úplné spokojenosti by určitě přišel vhod export. Vzhledem k jednotkové ceně okolo 55 milionů dolarů (se započtením sady nezbytných náhradních dílů téměř 70 milionů) přichází v úvahu jen několik potenciálních zákazníků.

F-16 FIGHTING FALCON

Doposud 4300 dodaných kusů (v polovině dubna byl 4300. letoun dodán Ománu v rámci objednaných 12 kusů) používaných 24 zeměmi světa. Tak je také možné charakterizovat jeden z nejúspěšnějších taktických nadzvukových letounů. Ukazuje se, že jeho nadčasová konstrukce ve spojení s nejmodernější elektronikou a výzbrojí z něj dělá i po třiceti letech od jeho vzniku stále plnohodnotný a výkonný typ schopný plnit široké spektrum úkolů vzdušného boje i ničení pozemních cílů. Dá se předpokládat, že zůstane v operačním provozu po minimálně dalších 25 let, protože v současné době se vyrábějí letouny F-16C/D Block 50 pro Chile, doposud nejvýkonnější verze F-16 Block 60 pro Spojené arabské emiráty (nyní se pro toto provedení užívá označení F-16E/F DESERT FALCON), v polovině března vzlétl první z celkem 48 objednaných F-16C/D Block 52 Plus pro Polsko a nyní se Řecko rozhodlo objednat dalších 30 strojů F-16C/D Block 52 Plus s termínem dodání v roce 2009. Zmíněný výčet není se vší pravděpodobností konečný, protože o tomto letounu uvažují ještě další zájemci. Nekončící objednávky umožní, aby výrobní linka firmy Lockheed Martin ve Fort Worthu zůstala v provozu minimálně do konce tohoto desetiletí.

F-15E STRIKE EAGLE

Přestože od původně stíhacích letounů F-15A/C EAGLE odvozená dvoumístná bojová verze F-15E poprvé vzlétla přede dvěma desítkami let, stále si získává nové zákazníky. Hlavním důvodem je to, že tento více než 36tunový letoun nabízí mimořádný dolet i nosnost výzbroje a elektronického vybavení, což z něj činí velmi výkonný stroj pro ničení pozemních cílů na značnou vzdálenost. Firmou Boeing vyráběný STRIKE EAGLE byl ve zjednodušeném exportním provedení F-15S dodán Saúdské Arábii, naopak výkonnější a vlastní elektronikou doplněnou verzi F-15I používá Izrael. V loňském roce byly jihokorejskému letectvu předány první dva ze 40 objednaných kusů F-15K a celá zakázka se má realizovat do druhé poloviny roku 2008. Konečně zatím posledním uživatelem se stane Singapur, který objednal 12 strojů verze F-15SG.

Doposud největší společný západoevropský letecký projekt přechází po téměř dvacetiletém vývojovém a zkušebním programu do počáteční operační fáze. Čtyři partnerské země – Německo, Velká Británie, Itálie a Španělsko – již dostávají první sériové stroje tzv. první výrobní řady, určené pro plnění stíhacích úkolů. Třiadvacetitunový TYPHOON byl totiž původně vyvinut prioritně pro vzdušný boj a to mu dnes komplikuje exportní možnosti (například před nedávnem ve zmíněném Singapuru), protože většina zemí požaduje víceúčelový typ. Zmíněné nedostatky by měly být do určité míry odstraněny u druhé výrobní řady, zatímco předpokládaná třetí výrobní řada ba měla mít nejen plné víceúčelové schopnosti, ale i další technická zlepšení. Zatím jediný exportní úspěch zaznamenal TYPHOON v Rakousku, které objednalo 18 kusů víceúčelové verze. Výrobní sdružení jej však velmi intenzivně nabízí (včetně podílu na výrobě) Řecku nebo Turecku a Britové vyjednávají případný prodej až 72 strojů Saúdské Arábii.

EUROFIGHTER TYPHOON

RAFALE

Tento typ lze označit za francouzský protipól programu TYPHOON. Po několikaletém zvažování společného západoevropského projektu se země galského kohouta, ostatně jako již několikrát v minulosti, rozhodla pro vlastní cestu. Samozřejmě na svých bedrech musí nést sama ohromnou zátěž programu RAFALE, který si od svého začátku po zahájení dodávek sériových strojů také vyžádal dvě desetiletí úsilí. Na rozdíl od TYPHOONu byl téměř 25tunový RAFALE od počátku konstruován pro víceúčelovější použití. V boji o exportní zakázky to Francouzům zatím moc platné nebylo. V Jižní Koreji a v Singapuru jej „převálcoval“ americký F-15E s mohutnou politickou podporou. Zatím jediným uživatelem jsou francouzské ozbrojené síly. Letouny v námořním provedení RAFALE M již slouží na letadlové lodi Charles de Gaulle (zatím jedna letka, druhá má být k dispozici v roce 2007), letectvo by v druhé polovině letošního roku mělo mít 20 letounů u první operační jednotky. Podobně jako u programu TYPHOON jsou první letouny dodávány ve verzi F1 určené především pro vzdušný boj. Následně vyráběné provedení F2 získá schopnost používat protizemní výzbroj a finální provedení F3 bude mít plné víceúčelové bojové použití.

GRIPEN

Na rozdíl od obou posledně popsaných evropských bojových letounů 4. generace se 14tunový švédský jednomotorový GRIPEN jako první dostal do sériové výroby. Nejprve se vyráběly verze JAS-39A/B pro švédské letectvo a výroba nyní přešla na vylepšené provedení C/D. Jeho prvním uživatelem se v rámci desetileté leasingové smlouvy stalo české letectvo, tyto vylepšené letouny dostane i švédské letectvo, letos a příští rok obdrží Maďarsko rovněž na leasing 12 jednomístných strojů odpovídajících provedení „C“ plus dva dvoumístné „D“ a v roce 2008 mají začít dodávky devíti dvoumístných a 19 jednomístných letounů letectvu Jihoafrické republiky. Další nabídkové aktivity nyní probíhají ve vzdálenějších oblastech (Thajsko, Indie) a například i ve východní Evropě. Podle zástupců marketingové firmy Gripen International (společný podnik Saab a BAE Systems) se nyní zájem v posledně zmíněné oblasti soustřeďuje na Bulharsko a Rumunsko, ve výhledu je i Chorvatsko.

Známá francouzská 18tunová delta se rozhodně ještě nechystá do „starého železa“, přestože první letouny tohoto typu byly zařazeny do výzbroje francouzského letectva v roce 1984. Letoun byl průběžně zdokonalován (především elektronické vybavení a výzbroj), takže jeho nejvýkonnější verze MIRAGE 2000-5 Mk2, resp. MIRAGE 2000-9 mají v porovnání s původním typem značně odlišné bojové možnosti a představují víceúčelový typ s vyváženými schopnostmi vzdušného boje i ničení pozemních cílů. Stroje MIRAGE 2000 tvoří a ještě dlouho budou tvořit jádro francouzského letectva (a nejen jeho), které využívá i specializované dvoumístné verze MIRAGE 2000D pro ničení pozemních cílů přesně naváděnou municí nebo jaderné nosiče MIRAGE 2000.

MIRAGE 2000

MIG-29/35

Rok 1990 znamenal pro dvacetitunový, především pro vzdušný boj optimalizovaný MiG-29 výrazný útlum do té doby velkoryse probíhajícího programu. Postupem času ho v komerční oblasti předstihl větší a těžší Su-27/30, který také preferuje ruské letectvo. Přesto ale ve světě zůstává v provozu asi 800 těchto strojů. Tradiční ruský výrobce stíhaček se nyní zaměřuje na jejich modernizaci a úpravy pro možnost ničení pozemních cílů. Výsledkem bude především vylepšené elektronické vybavení, integrace nové výzbroje včetně přesně naváděné protizemní munice, větší vnitřní zásoba paliva, instalace zařízení pro tankování za letu atd. Všechny tyto úpravy, nový víceúčelový RL, systém fly-by-wire, delší technickou životnost a zřejmě i pohonné jednotky s možností měnit vektor tahu by měla mít nabízená víceúčelová verze MiG-29M1/M2, pro kterou se nyní začíná používat označení MiG-35. Ruskému výrobci se podařilo prodat modernizované stroje MiG-29SMT do Jemenu, Súdánu, modernizoval slovenské MiG-29A, získal od indického námořnictva kontrakt na dodávku palubní verze MiG-29K a nejnověji od Alžírska na 34 strojů MiG-29SMT.

SU-27/30

Dnes komerčně nejúspěšnější ruský letoun lze z hlediska jeho velké nosnosti i doletu přirovnat k americkému F-15E. I vývoj má podobný. Od původně jednomístného téměř třiatřicetitunového stíhacího letounu s dlouhým doletem přešlo těžiště výroby na dvoumístné víceúčelové stroje řady Su-30. Ve verzi Su-30MKK si je objednala Indonésie, Malajsie, Vietnam a před nedávnem také Alžírsko. Velké odbytiště představuje Čína, která nejprve obdržela nebo v licenci vyrobila okolo 100 jednomístných Su-27SK, potom však svůj zájem obrátila na dvoumístnou víceúčelovou verzi Su-30MKK, kterých by měla mít okolo 80 kusů, a nyní se jedná o licenční výrobě. Indie v licenci vyrobí na 140 strojů Su-30MKI, což je zatím jediný v operačním provozu nasazený letoun s měnitelným vektorem tahu motorů. Na letouny řady Su-27/30 sází i ruské letectvo, které modernizuje a vylepšuje své jednomístné stroje a počítá s nákupem specializované úderné verze dlouhého doletu Su-34 se sedačkami dvou členů posádky vedle sebe a maximální vzletovou hmotností 45 tun.

Dětské ELDORÁDO na Vítkově

Koncem května se po celé republice rozběhl 8. ročník čtyřdenní přehlídky dětských volnočasových aktivit Bambiriáda 2006

„Viděli jsme indiány. Hledali jsme lukostřelbu, ale nějak jsme ji nenašli. Pak jsme byli u medžíků (podle Tolkienova románu pro děti), kde se hrály takový karty. A ona tam byla zlatá devítka a mí kamarádi Tomáš a Hugo se o ni hádali. Potom jsme stříleli tady na střelnici. Já jsem se vůbec netrefil.“ Tak popisoval své zážitky na letošní Bambiriádě Marro Adamovič ze Základní školy Brána jazyků v Praze 1.

Text: Jaroslav PAJER
Foto: Jiří HOKŮV

Největší celostátní přehlídka aktivit směřovaných na zajímavé a smysluplné trávení volného času dětí a mládeže Bambiriáda se letos konala už po osmé. Kromě Prahy, kde na vrchu Vítkov bylo pro návštěvníky přichystáno téměř třicet stanů a přístřešků plných zábavy i poučení, se do akce zapojilo dalších 25 měst po celé republice. Ve většině z nich se do organizace zapojila i armáda.

„S hlavním pořadatelem, Českou radou dětí a mládeže, spolupracujeme už od začátku,“ vzpomíná plukovník Jan Černík, velitel Posádkového velitelství Praha. „První tři čtyři roky se Bambiriáda konala na Dětském ostrově. Pak se přestěhovala na Letnou a nyní je už druhý rok tady. Náčelník organizačního oddělení podplukovník Petr Hladík s dalšími lidmi už od podzimu připravuje s hlavními pořadateli program na příští rok. Armádu zde prezentují pracovníci krajského vojenského velitelství, rekrutačního střediska i naši vojáci. Ve stanu je instalována laserová střelnice a pro děti tam mají připraveny i další hry. Když jsme ještě bývali brigáda a základna, tak jsme zabezpečovali i stravování. Dnes ho zajišťujeme tak, že vaření dohodneme s jiným útvarem v posádce. Letos to padlo na Kbely. Vozí sem třikrát denně stravu pro 450 lidí! Ne pro děti, ale pořadatele a organizátory.“

Významu pomocné ruky armády ve prospěch této ojedinělé akce, jen v Praze ji navštíví desetitisíce malých hostů, si jsou hlavní organizátoři vědomi. Však také letošní ročník přehlídky zahájili netradičně. Svůj dík příslušníkům posádkového velitelství vyjádřili udělením pamětní stuhy, jíž ozdobili bojový prapor útvaru.

„Na Ministerstvu obrany i Generálním štábu Armády České republiky jsme našli nejenom vynikající partnery, ale mohu snad říct i kamarády a přátele,“ prohlásil při té příležitosti ředitel Bambiriády Martin Bělohlávek. „Děti a armáda k sobě tak trošičku patří. To není fráze, protože armáda pomohla naší zemi i v mnoha jiných svízelných situacích a nám pomáhá naprosto zásadním způsobem při organizování akce tak velkého rozsahu.“

Velitel posádky plukovník Černík pak vyjádřil přesvědčení, že se podobná spolupráce bude rozvíjet dál třeba i při dalších akcích.

A co na to všechno děti? Těm se dočasné eldorádo očividně líbilo. „Tam vzadu jsem viděl nějaký transportér (Policie ČR) nebo co to bylo. Byl jsem taky v tom vojenském stanu a zastřílel jsem si tam. Nic jsem ale netrefil, ono je to docela těžký,“ prozradil nám Hugo Kopřiva. A jeho spolužák Matouš Dvořák dodal: „Byli jsme taky v jednom stanu, kde byl příděl jídla těm vojákům. Měli tam i svoji jídelnu. A tady je to dobrý,“ ukazuje na prezentační stan AČR. „Kreslili jsme tu a dostali za to odměny – čepice a já jsem si vybral ještě plakát.“ «

Pohár osvobození s koktailem uniforem

Babylon. To byl první dojem ze směsice národností v rozličných vojenských uniformách, již bylo možné vidět o víkendu v polovině května na pěší střelnici ve výcvikovém prostoru Březina. Konala se tu již po dvaatřicáté střelecká soutěž o Pohár osvobození.

Text: Jaroslav PAJER
Foto: autor a Olga KARAFFOVÁ

Ten koktail různobarevných stejnokrojů byl namíchán z českých vojáků v záloze, z příslušníků v aktivní službě jak v armádě, tak u Policie ČR a z několika desítek rezervistů zahraničních ozbrojených sil z Itálie, Lotyšska, Moldávie, Nizozemska, Polska, Slovenska, USA a Velké Británie. Letos se na palebné čáře sešel rekordní počet střelců – 223, o něž pečovalo na pět desítek pořadatelů.

„Počty účastníků v posledních letech narůstají především o zahraniční závodníky,“ říká dlouholetý ředitel závodu, kapitán v záloze Arnošt Líbezný. „V loňském roce tady byli oproti dnešku třeba i z Francie a Rakouska. Českou část tvoří vesměs příslušníci aktivní zálohy. Letos jsou zde například vojáci z devíti pěších rot při krajských vojenských velitelstvích.“ Nepřehlédnutelnými ale byli také členové Svazu vojáků v záloze, Svazu vojáků z povolání a Svazu důstojníků a praporčíků. Pravda, u mnohých se jejich členství krylo právě s příslušností k jednotce aktivní zálohy.

Jedním takovým je i rotný Miroslav Sulatický z pěší roty 211. strážního praporu Ostrava. Na závod s sebou přivezl trojici mladých chlapců v maskáčích. „Fungujeme jako aktivní záloha a zároveň jsme ve Svazu důstojníků a praporčíků, při kterém jsme zřídili klub branné přípravy. Chodí do něj dvanáct kluků, kteří se zajímají o vojenskou historii. Na Olomoucku společně opravujeme dva řopíky. Už to běží tři roky. Kluci jsou zapálení a baví je to. Dneska si sem přijeli poprvé zastřílet ze samopalu.“

Možnost otestovat si střelbu z této pro nás běžné zbraně si pochvalovali také obyvatelé britských ostrovů. „O závodu jsme se dozvěděli z internetu,“ říká kapitán Neil Cater z CVHQ (velitelství záloh) v Sheffieldu. „Moc si ceníme toho, že jsme si tu mohli vyzkoušet samopal vzor 58 a dokonce v prostředí, odkud vlastně pochází. Zaujal nás také hod granátem, protože tuto disciplínu jsme ještě nikdy na podobné soutěži neplnili.“

Svou premiéru na Poháru osvobození prožívali též příslušníci Národní gardy z lotyšské Rigy. „Minulý rok jsme se na podobné soutěži v Rakousku setkali s nadporučíkem Františkem Trávníčkem (AZ Brno). A ten nás sem pozval,“ prozrazuje nadporučík Raivo Deklavs. „Výsledky jsou celkem dobré,“ odpovídá na otázku, jak jsou spokojeni se svými výkony. Ale pak dodává: „Mohly by být lepší.“

Kromě zmíněných soutěží se střílely ještě dvě disciplíny z pistole. Deset ran mířených (na přesnost) a pět plus pět ran s přebitím v časovém limitu 75 vteřin (tzv. bojová střelba).

A jaké byly výsledky? V družstvech si první místo vybojovala čtveřice ze Střední policejní školy Ministerstva vnitra Brno. V jednotlivcích dosáhl nejvyššího součtu bodů ze všech čtyř soutěží praporčík Pavel Brázda z Velitelství ochranné služby Vojenské policie Praha. Ve střelbě na přesnost byli nejlepší s 95 body ze 100 možných Radek Žemlička (SPŠ MV Brno), Radek Nedoma (UO Brno „A“) a Jerzy Marszalek (Federace sdružení rezervistů a veteránů OS Polska „A“). V bojové střelbě z pistole nejlépe zabodoval Petr Kölbl (SPŠ MV Brno). Ze samopalu s 96 body první příčku obsadili Pavel Luhan (AVZO Cheb) a Bogdan Walczak (Federace sdružení rezervistů a veteránů OS Polska „A“). Maximálně přesnou ruku v hodu granátem na cíl pak měl Radek Uher (FVZ UO Hradec Králové „B“). «

Královnou Azalea byla Paulina Gretzky

Občané Norfolku oslavovali přítomnost aliančního Velitelství pro transformaci

Text: mjr. Marek POPELÁŘ, zástupce národního styčného představitele při ACT
Foto: autor a archiv ACT

Mnohým z vás se při vyslovení názvu Norfolk pravděpodobně vybaví spojitost s největší námořní základnou na světě, která se zde nachází. Ti zasvěcenější si dají toto město ležící na pobřeží Atlantského oceánu, 190 mil jižně od Washingtonu D. C., do souvislosti s aliančním Velitelstvím pro transformaci (ACT – Allied Command Transformation), jež je hnacím motorem transformace Severoatlantické aliance.

Málokdo však asi bude vědět, že město Norfolk je proslavené rovněž festivalem Azalea, jehož historie sahá až do roku 1953, kdy poprvé občané města vzdali poctu tehdejšímu aliančnímu Velitelství v Atlantiku (ACLANT), které vzniklo v Norfolku o rok dříve. Postupem času tato regionální slavnost přerostla v mezinárodní festival, jenž se v dnešní době řadí mezi největší občanské slavnosti organizované ve Spojených státech amerických.

Poslední dubnový týden letošního roku se uskutečnil již 53. ročník této významné společenské a kulturní slavnosti, na jehož průběhu se podíleli i příslušníci zahraničního pracoviště Norfolk Armády České republiky.

Záštitu nad festivalem přebírá každý rok jedna ze členských zemí zastoupených při ACT, které je věnována zvláštní pozornost jak

v rámci oficiálního programu festivalu, tak i při různých doprovodných akcích. Pro letošek se této pocty dostalo Kanadě, která se své role zhostila znamenitým způsobem. Na festival vyslala mimo jiné i svůj největší klenot v podobě rodiny Gretzky. Šarmantní a sympatická Paulina Gretzky byla královnou festivalu Azalea po celý týden a její rodiče, kteří byli čestnými hosty festivalu, mohli být na ni hrdí. Královnin doprovod navíc tvořilo 24 princezen členských zemí zastoupených při ACT.

Program festivalu byl velmi bohatý a rozmanitý. V průběhu jednoho týdne tak bylo například možné navštívit výstavu vín, módní show, „Flag Raising Ceremony", kulturní program „Azalea Night", studentské fórum, seminář k problematice Aliance, korunovaci královny a princezen, komorní koncerty, NATO-fest a mezinárodní průvod Norfolkem.

Na přípravě jednotlivých programů pracovaly stovky dobrovolníků, občanů, kteří odpracovali zdarma desetitisíce hodin ve prospěch této jedinečné akce. A tak bylo například možné potkat se při různých pracích s manažery bank, studenty, zástupci dělnických profesí či úředníky, kteří ve svém volném čase pomáhali připravit tento projekt.

Čeští příslušníci zahraničního pracoviště v Norfolku zaměřili svoji pozornost v rámci festivalu na prezentaci České republiky v mezinárodním průvodu městem a NATOfestu. Alegorický vůz, který v průvodu představil Českou republiku jako světovou hokejovou velmoc, se setkal u tisíců diváků s velkým úspěchem.

NATOfest prezentoval v městském parku všechny země zastoupené při ACT a expozice České republiky byla pojata jako pozvání k návštěvě naší republiky a města Pardubic, které podpořilo českou účast propagačními předměty. Na obou uvedených akcích se výrazně podíleli i zástupci česko-americké komunity, pro které je vždy ctí podpořit svoji vlast.

Doprovodný program festivalu měl za cíl seznámit tisíce studentů středních škol v Norfolku s posláním Aliance a s kulturou jednotlivých členských zemí zastoupených při ACT prezentovanou příslušníky národních zastoupení. Vyvrcholením této aktivity byla soutěž o nejlepší esej na jakékoli téma ve vztahu k Alianci.

Jak už bylo řečeno, 53. ročník festivalu Azalea patřil Kanadě a nás potěšilo, že České republice by mohl být věnován 56. ročník této jedinečné slavnosti organizované za Atlantikem. Na počátku letošního roku totiž bylo České republice nabídnuto převzetí záštity nad festivalem v roce 2009, čímž se jí dostalo velké cti. Je totiž první z nově přijatých zemí Aliance, které byla tato prestižní nabídka učiněna.

Rádi bychom touto cestou vyjádřili poděkování primátoru města Pardubic Jiřímu Stříteskému, Pražské informační službě, Úřadu provozu a služeb MO a Agentuře vojenských informací a služeb za jejich vstřícný a iniciativní přístup, kterým výrazně přispěli k prezentaci České republiky a Armády České republiky ve Spojených státech amerických.

PEVNOST má zase ZUBY

Text a foto: pplk. Ing. Bohuslav VLČEK

V mlhavém podzimním měsíci listopadu roku 1999 přijíždí na jižní Moravu skupina výzbrojních mechaniků z vojenského útvaru v Jaroměři. Jejich úkolem je vymontovat ze šesti pěchotních srubů pevnostní kanony. Důvod? Jedním je i to, že se neznámý pachatel záhadným způsobem dostal přes zabezpečovací zařízení do objektu MJ – S 29 s krycím názvem „Svah“ a vyfotografoval přes hlaveň mikulovský zámek.

Tato fotografie byla posléze zveřejněna v regionálních novinách s textem „Kanony míří na Mikulov“ a způsobila mezi obyvateli malou paniku. A všichni začali spekulovat, co asi tak v těch objektech ještě může být a čemu vlastně slouží. Vždyť hranice s Rakouskem jsou dávno otevřené a nepřítel v nedohlednu...

Žádná civilní osoba ovšem netuší, že až do roku 1999 jsou objekty zařazeny do stupně utajení „Přísně tajné“ a snad se stále počítá s jejich využitím. Netuší to ani členové Klubu historického vojenství Brno, kteří již několik let jezdí po pohraničním prvorepublikovém opevnění v České republice. Jejich aktivita je zaměřena na bádání o těchto objektech a výraznou měrou přispívají ke zprovoznění dělostřelecké tvrze Bouda nad městem Králíky. Jeden z jeho členů, Jiří Špinar, sice hned po roce 1990 zrekonstruoval do absolutní dokonalosti malý „řopík“ na břehu Dyje ve Znojmě, ale jinak klub nevyužívá žádný velký pěchotní srub, tak jako někteří fandové bunkrologové na severní hranici republiky mezi Bohumínem a Krkonošemi.

Zlom v aktivitě brněnského klubu na jižní Moravě nastává v roce 2004, kdy Technické muzeum Brno dostává od vojenské a ubytovací správy do zápůjčky dva objekty ve vinařské obci Šatov u Znojma. Jedná se o pěchotní sruby, které byly vybudovány v roce 1938 ve II. třídě odolnosti, oba mají dva pancéřové zvony (namontované v 50. letech), jsou oboustranné, dvoukřídlé, s jedním patrem nadzemním a jedním podzemním. Všechny střílny jsou nepoškozené a i vnitřní prostory jsou ve velice zachovalém stavu. Dokonce i filtroventilační zařízení je funkční a lze jej bez jakýchkoliv problémů uvést do provozu.

Členové klubu se snaží technickému muzeu pomoci nejen bezplatnými brigádami, ale pracují i na vybudování naučné pevnostní stezky. Hlavním tahounem, který se podílí na textovém popisu jednotlivých zajímavostí v Šatově, je i Martin Ráboň, místopředseda klubu historického vojenství, a Milan Blum žijící v Německu. Jen málokterý návštěvník budoucího areálu je schopen zhodnotit, jaké musí mít člověk znalosti a zkušenosti, když se pustí do překladu německých a anglických textů.

Ne vše se však daří zvládnout v požadovaných termínech. Další zlom nastává, když se podaří zajistit armádní výzbrojní mechaniky, kteří jsou schopni pomoci při montáži pevnostních protitankových kanonů vz. 44/59 ráže 85 mm, jež byly původně v objektech na jižní Moravě nainstalovány.

Významný den připadl na čtvrtek 27. dubna 2006, kdy byly zbraně za asistence televizních kamer po několikahodinovém úsilí namontovány zpět do střeleckých místností pěchotního srubu „Zahrada“. Obavy, že okenní rámy nebudou sedět na střílny objektu, se bohudík nepotvrdily a vše dopadlo na jedničku.

První kanon byl umístěn do mírové polohy, to znamená, že je zasunut dovnitř střelecké místnosti. I u druhého vše dopadlo na výbornou, a protože levá strana objektu je tzv. „na očích“, byl tentokrát umístěn do bojové polohy. Vyčnívá tedy ze střílny objektu a již při příchodu návštěvníky udiví svou mohutností. A jak určitě každý potvrdí, tak zaslouženě. Na severní hranici České republiky jsou totiž protitankové kanony vyprojektovány v období první republiky a hlaveň nikde z objektu nevyčnívá. Pro ty znalejší a sečtělejší je tento objekt navíc zajímavý tím, že se jedná o jediný pěchotní srub v České republice a v bývalém Československu, který je vyzbrojen pevnostním protitankovým kanonem vz. 44/59 ráže 85 mm a je přístupný veřejnosti.

Až tedy pojedete o prázdninách na rekreaci na Vranovskou přehradu, ať už do zařízení Volarezy Dyje či Bítov nebo do Školicího a výcvikového zařízení Velitelství společných sil Husita, nezapomeňte navštívit Šatov u Znojma, kde si můžete prohlédnout nejen Malovaný sklep, ale i pozůstatek „železné opony“ – zachovalý a perfektně vyzbrojený pěchotní srub „Zahrada“, který je jednou ze součástí budovaného areálu československého opevnění.

Průvodce vám udělá jeden z nejfundovanějších „bunkráků“ na jižní Moravě, správce Jirka Špinar. Otevřeno je v červenci a srpnu každý den mimo pondělí od 9 do 17 hodin, v podzimních měsících pak každou sobotu a neděli a o svátcích. Můžete si zde taktéž zakoupit fortifikační literaturu, znamenité Pevnostní víno z místních vinařských závodů vyrobené pod ochranou linie československého pohraničního opevnění a drobné upomínkové předměty. Pro ty, kteří během prohlídky srubu vyhládnou, je nablízku výborná restaurace „U Fandy“. A jestli budete mít více času a chuť navštívit i bezprostřední okolí Šatova, určitě si projděte značenou naučnou pevnostní stezku, která vás provede po linii opevnění a zajímavostech obce. «

PŘEMĚNY Vojenského klubu Praha

Text a foto: Václav KUPILÍK

Není to zas tak dávno, kdy restaurace ve vojenské ubytovně v Praze-Ruzyni připomínala stravovací hospodské zařízení nižší cenové skupiny. Chodili sem na obědy lidé z tiskárny Naše vojsko, novináři z redakcí, které sídlily v nedaleké červené kachlíkové budově, jež tvořila jakýsi velín pro celý polygrafický komplex.

Stravovali se tu i vojáci z ubytovny, protože široko daleko žádná restaurace nebyla. Pak ale zavřeli i tohle zařízení a lidem z ubytovny nezbývalo, než si jídlo nosit nebo chodit kus cesty do nejbližší hospody. Zásadní změna nastala, když byla Vojenská lázeňská a rekreační zařízení pověřena přebudováním zdecimovaných a po všech stránkách nevyhovujících stravovacích prostor do podoby moderního Vojenského klubu Praha-Ruzyně. Zatímco téměř nikoho nezajímá, jak rekonstrukce probíhala, všichni chtějí vědět, jak Vojenský klub dnes vypadá a hlavně komu vlastně slouží.

„Klub má dvě restaurace, dva salonky a bufetové zařízení v přízemí. Jedna z restaurací se kolem poledne přemění na jídelnu. Denně vydáváme přes sto dvacet obědů," vysvětluje ředitel Vojenského klubu Pavel Pavlíček. V restauraci v patře je na stěně velká plazmová obrazovka a v pohodě se tu dá večer sledovat sport nebo jiné televizní pořady. Berou tu i gastroturky a při letmém pohledu do jídelníčku s denní nabídkou je zřejmé, že tu vaří levně. Námořnické maso, divoká rýže – cena 45 korun, nejdražší je anglický rostbíf s variací teplých zelenin a opékanými brambory za 65 korun. Vaří tu ale také zdravě a kvalitně. V zázemí restaurace totiž kuchaři obsluhují moderní kuchyňské roboty, velkokapacitní sporáky a plno nových mašin, které z čerstvých surovin dovedou udělat opravdu kulinářské speciality.

Druhá restaurace je v přízemí a stylově odpovídá spíše pivnici, kde si při sklence pěnivého moku nebo vínka můžete dopřát i cigárko (nikde jinde se v klubu nekouří). K jídlu tu mají minutky, můžete si ale objednat i tlačenku, utopence nebo sýr.

Obsluhu restaurací i salonků tvoří vysoce kvalifikovaný personál z bývalého Vojenského klubu na Vítězném náměstí. To nejlepší z jeho vybavení nyní zdobí salonky klubu ruzyňského. Jeden salonek pojme kolem dvaceti lidí, druhý ještě o deset více. Rezervovat si je pro služební akce a slavnostní příležitosti mohou příslušníci resortu a jiné oprávněné osoby telefonicky (alc. 219 014) nebo elektronickou cestou.

Vojenský klub Praha má ještě další středisko – Vojenský klub-Podbaba, pouhé dvě stanice tramvají od Generálního štábu AČR. Sem má volný přístup i veřejnost a příslušníci resortu si zde mohou přednostně zamluvit stůl nebo rezervovat celou restauraci pro služební nebo společenskou akci.

Dodejme, že Vojenský klub Praha řídí také činnost svého střediska ve Staré Boleslavi. Tamní restaurační zařízení má kapacitu čtyřicet míst. Protože se nachází přímo v budově vojenské ubytovny, poskytuje služby výhradně vojákům z povolání a občanským zaměstnancům a není určeno pro komerční využití. «

Odstranění tvrdosti není *„na přilepšenou"*

Text: genmjr. Ing. Vladimír LAVIČKA, ředitel sekce personální MO
Ilustrační foto: Jiří HOKŮV

Ministři obrany, vnitra a spravedlnosti mohou v oboru své působnosti odstraňovat tvrdosti, které by se vyskytly při provádění sociálního zabezpečení příslušníků ozbrojených sil (§ 9 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení).

V poslední době se na ministra obrany stále častěji obracejí vojáci, kterým již zanikl či v blízké době zanikne služební poměr, se žádostí o odstranění tvrdosti zákona s cílem dosáhnout vyšší procentní výměry výsluhových náležitostí, než jakou stanoví zákon 221/1999 Sb., o vojácích z povolání (dále jen zákon). Pro připomenutí: obecně vzniká vojákovi nárok na výsluhový příspěvek a odchodné tehdy, jestliže jeho služební poměr trval alespoň 15 let. Zůstaneme-li pro přehlednost pouze u výsluhového příspěvku, jeho výše po patnácti letech služby činí 5 % průměrného měsíčního hrubého platu vojáka. Trvá-li služební poměr déle než 15 let, základní výměra výsluhového příspěvku se za každý další rok služby zvyšuje zákonem stanoveným způsobem (viz § 132 odst. 2 zákona). Vždy však musí jít o celý ukončený rok služby (není zde míněn rok kalendářní, ale faktická délka služby vojáka).

Podstata podávaných žádostí spočívá v tom, že bývalí vojáci žádají ministra obrany, aby formou odstranění tvrdosti zákona bylo i na jejich neukončený poslední rok služby pohlíženo tak, jako by rok byl ukončen celý, a tím by byla fiktivně splněna podmínka pro další procentuální navýšení výsluhového příspěvku.

Jedná se však opravdu o žádosti o odstranění tvrdosti zákona? Lze hovořit o tvrdosti zákona, když žadatel základní podmínku pro přiznání výsluhového příspěvku, tedy 15 let služby, beze zbytku splnil? A co to vlastně je, ta „tvrdost zákona"?

V právní praxi se ustálilo naplnění obsahu tohoto pojmu jako odstranění nežádoucích důsledků právní úpravy, kde při zúženém (ale někdy i striktním) použití jednotlivých ustanovení by jejich dopad vyzněl proti záměru, který byl zamýšlen při tvorbě daného právního předpisu. Současně se také ustálilo, že odstraněním tvrdosti zákona není prominutí jednoznačně (zpravidla číselně) zákonem definované podmínky za účelem vylepšení již splněného nároku.

Z toho, co již bylo uvedeno, lze učinit jeden základní závěr – žádost bývalého vojáka, který splnil základní podmínku pro přiznání výsluhového příspěvku, o zvýšení přiznané výše výsluhového příspěvku „umělým dopočítáním" délky služby o dny, které mu chyběly k ukončení dalšího celého roku služby, není možno proto posuzovat ve smyslu tvrdosti dopadů zákona. Respektive nelze v takovém případě hovořit o tom, že by došlo k újmě vojáka tvrdostí zákona, tedy v rozporu se záměrem, který byl při jeho tvorbě zamýšlen.

Zde je zajisté legitimní otázka, k čemu vlastně tedy institut odstranění tvrdosti zákona slouží?

Ani sebelépe připravený právní předpis nemůže postihnout všechny situace, které se při jeho aplikaci mohou vyskytnout. Zejména v oblasti sociálního zabezpečení tomu tak bývá poměrně často, neboť jde o právní oblast neobyčejně pestrou, v některých částech i složitou, neustále se vyvíjející, ale přesto stále poněkud v tempu vývoje zaostávající za vývojem lidských vztahů a životních situací. Z tohoto důvodu, dále proto, že sociální oblast je vždy citlivě vnímána veřejností, a též proto, že obdobná ustanovení mají v našem právním řádu právě v této oblasti dlouhou tradici, obsahuje i současná právní úprava ustanovení, které umožňuje nepříznivé důsledky striktního použití právních předpisů zmírňovat. Pro takový právní institut je od 1. ledna 1992 používáno označení „odstraňování tvrdostí, které by se vyskytly při provádění sociálního zabezpečení".

Obecně lze tedy uvažovat o situacích, kdy nárok na dávku nevznikl z důvodů událostí, které nositel dávky nemohl svým jednáním ovlivnit, byť by za běžných okolností a předpokládané situace nárok na dávku vznikl, přičemž hranice mezi požadovanými podmínkami pro její vznik a skutečně splněnými podmínkami je takřka nulová. Jako příklad lze uvést situaci, kdy vojákovi již začal běžet rozhodný rok služby pro přiznání výsluhového příspěvku (tedy 15. rok služby), závazek ke službě byl minimálně do konce tohoto roku služby, ve službě dosahoval dobrých výsledků, ale byl propuštěn ze služebního poměru ze zdravotních důvodů, reorganizace.

Závěrem je potřeba zdůraznit, že na řízení o žádostech o odstranění tvrdosti se nevztahují obecné předpisy o správním řízení. Na odstranění tvrdosti není právní nárok, proti rozhodnutí o odstranění tvrdosti, ať negativnímu, či pozitivnímu (avšak z hlediska žadatele třeba jen „částečnému") není přípustný žádný opravný prostředek, ani přezkoumání takového rozhodnutí soudem. Jedná se o výjimečný speciální institut, kde rozhoduje pouze zákonem pověřená osoba, v našem případě ministr obrany. I ten je však vázán při svém rozhodování základními zásadami a principy dobré správy. Je proto skutečně ztrátou času všech zúčastněných osob, včetně žadatelů samotných, o odstranění tvrdosti usilovat v případech, kdy základní podmínka pro přiznání výsluhového příspěvku (odchodného), tedy trvání služebního poměru 15 a více let, již byla splněna, neboť takové případy vždy byly a i nadále budou zamítány. «

A SPOJ

BEZPLATNÁ INZERCE PRO VŠECHNY PŘÍSLUŠNÍKY AČR!

» Pokud chcete uveřejnit svůj inzerát v této rubrice, odešlete jej písemně na adresu: redakce A reportu, Rooseveltova 23, 161 05 Praha-Dejvice, elektronickou poštou na adresu: areport@centrum.cz nebo faxujte na telefonní číslo alcatel 215 933.

» V inzerátu vždy uveďte spojení na sebe, neboť redakce inzeráty nezprostředkovává.

» Inzerování je bezplatné pro všechny příslušníky AČR. Nezveřejňujeme inzeráty, které nesouvisejí se službou či osobními zájmy a potřebami příslušníků AČR (podnikání, výdělečná činnost apod.).

» Inzeráty zveřejňujeme maximálně třikrát!

Byty

» **Hledám vojenský byt** 1 + k. k. až 3 + 1 kdekoli v Praze. Kontakt: 606 549 763, nebo e-mail (Radek.21@centrum.cz).

» **Vyměním státní byt** 2 + 1 v Brně, od poloviny června 2006 volný, klidná zóna, blízko centra, za podobný nebo menší v Praze. Tel.: 732 813 379

» **Vyměním městský byt** 1 + k. k. v Brandýse nad Labem za 2 + 1 nebo 3 + 1 tamtéž. Tel.: 326 905 997 nebo 721 409 660

Volná místa

» **Ředitel VZ 5133 Praha nabízí volné systemizované místo pro VZP u odboru kontroly odzbrojení:** vedoucí starší důstojník-specialista: SH 71, PT 11, BP „D“, STANAG AJ 2222. Další požadavky: Služba na stupni útvaru AČR min. 5 let; alespoň částečná znalost ruského jazyka; kultivovaný slovní a písemný projev; místo lze obsadit VZP v hodnosti kpt./mjr. Nástup možný 1. 10. 2006 až 1. 1. 2007. Zájemci zašlou do 15. 7. 2006 stručný strukturovaný životopis včetně přehledu průběhu vojenské služby a kontaktu na adresu: VZ 5133 Praha, Pohořelec 121/21, Praha 169 00 nebo faxem na alc. 202 161. Další informace na tel. čísle 202 280, 202 180

» **Velitel VÚ Liberec nabízí volná systemizovaná místa pro VZP:**
- pracovník štábu zpravodajské služby, SH 52, ČVO 670, PT 8, AJ 2222, BP „T“, KP 10/34
- velitel rádiového družstva, SH 51, ČVO 602, PT 8, AJ 2222, BP „T“, KP 10/34

Bližší informace: alc. 261 065

» **Agentura vojenských informací a služeb hledá pracovníka na systemizované místo pro o. z.** v oblasti IKS „systémový inženýr“, PT 12, BP „V“.
Náplň práce:
- správa a administrace serverů a sítě LAN
- instalace, konfigurace a údržba pracovních stanic
- podpora uživatelů
- vedení evidence PC a SW

Požadujeme:
- VŠ vzdělání
- znalost OS MS W98, W2000, WXP, W2000/2003 server a MS Exchange 2003
- znalost správy sítí LAN
- znalost MS Office

Kontakt: 973 215 538, 608 634 519

» **Velitel VÚ 2565 Stará Boleslav nabízí volné SM** VSD-zástupce náčelníka odd. ochrany utajovaných informací, PH 71, PT 12, BP „PT“. Termín nástupu: 1. října 2006, strukturovaný životopis zasílejte na fax 973 231 670. Kontakt: 973 231 671,724 033 233

Různé

» **Hledám za sebe náhradu k VÚ 4159 Lipník nad Bečvou** (CIMIC), mladší pracovník logistiky, ČVO 127, PT 08, hodnost pprap., Stanag 2211, BP „D“, znalost ISL – evidence a účtování materiálu. Kontakt: alc. 428 451, mob. 777 206 726

» **Koupím** levně zachovalý polní stan (4 x 4 m). Nechám si i poradit, kde by se dal sehnat. Tel. (973) 244 820, 724 269 296.

» **Koupím** do sbírky různá vojenská resortní vyznamenání, medaile a odznaky, současné i staré. Tel. 605 745 922

» **Hledám za sebe náhradu k VÚ 1923 Pardubice** na místo starší řidič-mechanik radiolokačního družstva (ARTHUR) ČVO 173. Podmínka: VŘP „C“, spěchá! Kontakt: 776 080 556, alc. 245 052

» **Prodám** novou kevlarovou přilbu. Cena dohodou. Tel. 603 298 069 po 16. hod.

» **Prodám** novou vestu vz. 95, cena 800,- Kč. Tel. 603 159 064 po 17. hod.

» **Hledám uplatnění v AČR** v hodnosti kapitán, major. Absolvent VSOŠ Nitra a VA Brno. Původně převážně technické a velitelské funkce, posledních 6 let štábní funkce jako ZNŠ a SD v oblasti BoMoPo, praxe 19 let, referentský řidič sk. B, VŘP C + E, BVP, OT-64, T-72, profesní osvědčení učitele autoškoly na skupinu C, bezpečnostní prověrka na stupeň Tajné, znalost práce na PC MS Office, zdravotní klasifikace A, bez jazykových zkoušek STANAG. Kontakty: alc. 216 371, mobil 723 014 210, ŠIS: Pavel.Musil@SIS.ACR, e-mail: musilemail@email.cz

» **Prodám** soukromě pořízenou taktickou vestu a batoh o objemu 35 l, 90 l. Vše v potisku vz. 95. SMS na mobil 774 345 990

» **Hledám náhradu k VÚ 1923 Pardubice,** starší řidič – ČVO 171. Požadavky – QL-2, VŘ-B, ostatní skupiny výhodou. Kontakt: 495 265 496, 731 783 778. Spěchá!

» **Prodám** Š-Fabia Combi, 1.9 SDI, 2001, 1. majitel, serv. knížka, 75 000 km, 4,5 l/100 km. Tel.: 777 604 676, alc. 216 497

» **Prodám** výstrojní body s koncem platnosti v prosinci 2006. Cena dohodou. Kontakt: 732 715 664

» **Hledám za sebe náhradu k VÚ 3517 Bechyně** na místo starší průzkumník ženijního průzkumného družstva, ČVO 503. Zájemci, volejte na tel. 777 349 887. Spěchá!

» **Hledám za sebe náhradu k VÚ 1837 Chrudim** na místo technik roty, ČVO 161, PT 08, hodnost prap. Nutné dokončené středoškolské vzdělání. Praxe výhodou. Kontakt: alc. 248 261, 732 707 534

» **Hledám za sebe náhradu k VÚ 4312 Strakonice** na funkci starší důstojník skupiny technické a zbrojní služby, ČVO 350, Bc., npor., PT 10. Nástup od 1. 8. 2006. Kontakt: 323 148, 323 140, 721 103 139